

SKÅNES HEMBYGDSFÖRBUND VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2019

SKÅNES HEMBYGDSFÖRBUNDS
STYRELSE 2019

Foto, om inget annat anges: Skånes hembygdsförbund.
Foto framsida: Knislinge hembygdsförening arrangerade tillsammans med Skånes hembygdsförbund en arkeologidag för åk 3.
Foto: Sven Persson
Foto denna sida: meddelande från tidigare medarbetare, hittat i äldre artikelregister.

SOLEN SKINER
Meddelas endast på detta sätt

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

ORGANISATION	VERKSAMHET
ORGANISATION	REGIONAL SAMORDNING
KULTURPRISER	REGIONAL SAMVERKAN
BIBLIOTEK OCH ARKIV	UTVECKLINGSARBETE OCH FOLKBILDNING
FASTIGHETER	PUBLIK VERKSAMHET
SVERIGES HEMBYGDSFÖRBUND	KURSER OCH TEMADAGAR
	KOMMUNIKATION
	DELTAGANDE I SEMINARIER OCH KONFERENSER
	GRUNDER FÖR VERKSAMHETEN
	FÖRTJÄNSTTECKEN
	MEDLEMSFÖRENINGAR
	KOMMUNVIS

ORGANISATION

Vårt uppdrag

Skånes hembygdsförbund är en ideell förening och regional huvudorganisation för föreningar som arbetar med kulturarv och lokal historia i Skåne, både i städer och på landsbygd. Förbundet svarar för förmedling av kontakter, information, rådgivning och samordning gentemot medlemsföreningarna och fungerar som informationskanal både i och utanför den egna organisationen. Förbundet är parti-politiskt och religiöst obundet och har verksamhet i hela länet.

Enligt § 2 i stadgarna är Skånes hembygdsförbunds ändamål

- att främja och stödja kultur-, natur- och hembygdsvård
- att vara en del av det levande samhället och dess förändringar
- att verka för samordning av alla i Skåne verksamma ideella krafter för bevarande av kulturarvet
- att bistå den skånska hembygdsrörelsens olika sammanslutningar i deras arbete, såsom informa-tion, utbildning, rådgivning, samordning, opinionsbildning m.m.
- att förvalta arkiv, bibliotek, föremål och kulturvårdsobjekt, som tillhör förbundet eller som över-lämnats i dess vård
- att förvalta kulturfonder samt i fall, då så stadgas i fonden, utdela därmed avsedda kulturpriser.

Förbundet är en regional aktör som genom bred samverkan bidrar till folkbildning, ökad kunskap om natur- och kulturarv och verksamhet för barn och unga. I samarbeten med föreningar, organisationer, myndigheter, kommuner, universitet, museer, arkiv, skolor och studieförbund möts ideella och pro-fessionella i tematiska utvecklingsprojekt. Detta sker alltid i samarbete med medlemsföreningarna. Utbyte av kunskap, perspektiv och erfarenheter är en viktig del i förbundets verksamhet där natio-nella och regionala perspektiv möter lokala. Att synliggöra medlemsföreningarna och deras kunskap är ett viktigt uppdrag. Det görs bl.a. genom samverkan och satsningar på digital tillgänglighet, t.ex. applikationen Shuttle, Hembygdsportalen, Bygdeband, nyhetsbrev, Facebook och Instagram.

*Hembygdsrörelsen mitt i stan, mingeltorg i Folkets Park Malmö
Foto: Sven Persson*

Hembygdsförbundets verksamhet präglas av bredden i medlemsföreningarna. Det innebär många och skiftande arbetsuppgifter för att bevara, levandegöra, utveckla och synliggöra hembygdsrörelsens arbe-te med lokalt kulturarv. Att göra det tillgängligt, känt och angeläget för många är en viktig uppgift. Med kurser, temadagar, möten och utvecklingsprojekt inspirerar och stöttar förbundet föreningarna i deras verksamhet och tillsammans provas nya vägar för kulturarvsverksamhet, för ortsbor, turister, skolklas-ser och allmänhet. Samtal om begrepp som hembygd, kulturmiljö, natur- och kulturarv förs med am-bitionen att involvera fler. Ett begrepp som diskuterats inom rörelsen 2019 är kulturarv för överlevnad, dvs hur traderad kunskap kan delas och återanvändas idag med syfte att hushålla med resurser.

De senaste årens fokus på förändringar i landskapet, sambanden mellan natur och kultur och ett hållbart samhälle har inneburit en viktig utveckling och komplettering till arbetet med museisamlingar, arkiv och berättelser om materiell och immateriell kultur.

Villkor för regionalt verksamhetsbidrag

Skånes hembygdsförbund erhåller ett årligt verksamhetsbidrag från Region Skåne. Villkoren för bidraget är de nationella kulturpolitiska målen och Regional kulturplan för Skåne 2016-19. Verksamheten ska bidra till "att invånare i Skåne ska ha möjlighet att ta del av kulturlivet på lika villkor".

I villkoren för verksamhetsbidraget 2019 ges riktlinjer för förbundet. Enligt dessa ska Skånes hembygdsförbund:

- arbeta med att utveckla hembygdsrörelsen genom samverkan och kunskapsutbyte mellan medlemsföreningar och kommuner
- aktivt samverka i Kulturmiljö Skåne för att nå de nationella kulturmiljömålen
- stödja och utveckla kulturpedagogik i medlemsföreningarnas verksamhet med fokus på barn och unga i Skåne
- aktivt driva utvecklingsarbete inom ramen för Regional samverkansplattform för kulturarvsområdet.

Förbundet redovisar sitt miljöarbete via Region Skånes miljöbevis. En miljöpolicy finns vad gäller t.ex. transporter, resor, avfall och inköp. Så långt möjligt förläggs kurser och sammankomster på platser dit allmänna kommunikationsmedel når.

En policy om att förebygga och hantera sexuella trakasserier inom verksamheten har beslutats av styrelsen.

Våra medlemmar

103 föreningar och andra sammanslutningar har varit anslutna till Skånes hembygdsförbund under 2019. 26 enskilda personer och institutioner var stödjande medlemmar. En förteckning över medlemsföreningarna finns sist i verksamhetsberättelsen.

2019 hade medlemsföreningarna 32 310 medlemmar. Föreningarna bedriver sin verksamhet på ett par hundra platser i länet; ofta i anslutning till kulturhistoriska byggnader, museer och andra lokala mötesplatser. En del föreningar har valt att inte äga byggnader och verkar inom sitt geografiska område med kulturarrangemang, vandringar, visningar, föredrag, socialt arbete och utställningar. Föreningarna inbjuder årligen till flera hundra arrangemang och utställningar för allmänheten samt temadagar och visningar för skolklasser. De ger ut ett fyrtiotal årsböcker, lokalhistoriska skrifter och tidskrifter. Det finns ett stort engagemang i frågor rörande lokal utveckling, kultur- och naturmiljöer och lokala planeringsärenden. Föreningarna spelar en betydande roll för det lokala kulturlivet. 2019 besökte 752 085 personer aktiviteter i skånsk hembygdsrörelse och föreningarna arbetade 240 165 ideella timmar. Detta enligt statistik sammanställd av Sveriges hembygdsförbund.

Föreningarna dokumenterar, förmedlar och delar kulturarv och människors berättelser om samtiden, det som blir morgondagens kulturarv. Immateriellt kulturarv är en del i föreningarnas berättelser om platser och en del av deras verksamhet, t.ex. berättarkvällar. För större tillgänglighet ägnar sig flera föreningar åt registrering och digitalisering av arkiv och föremål. Detta blir tillgängligt bl.a. genom Bygdeband som är en rikstäckande databas för lokalhistoria. Man satsar också på ökad marknadsföring genom hemsidor, sociala medier, medlemstidningar, turistfoldrar och breddade samarbeten. Skånes hembygdsförbund stöttar och driver utvecklingsprojekt där berättande, delaktighet och att involvera fler är målet.

Nya medlemsföreningar

Ny medlemsförening under 2019 är Södra Ringsjöortens bygdeförening.

Vid förfrågningar om medlemskap erbjuder Skånes hembygdsförbund ett möte med kanslichef och ordförande.

Föreningar som begärt utträde

Röstångabygdens kulturförening och Tjörnarps sockengille.

Medlemsavgifter

Ett medlemskap i Skånes hembygdsförbund och Sveriges hembygdsförbund kostade 2019 (oförändrat) 23 kr/medlem där 10 kr går till det regionala förbundet och 13 kr till det nationella. Föreningar betalar för maximalt 1 000 medlemmar.

Lägsta medlemsavgift för föreningar: 1 000 kronor/år.
Medlemsavgift för stiftelser: 1 000 kronor/år.
Stödjande medlem: 250 kr/år.

Finansiering

Skånes hembygdsförbunds verksamhet har främst bedrivits med verksamhetsbidrag (2 485 000 kr), medlemsavgifter (332 230 kr), projektbidrag (se nedan), administrativ ersättning i projekt (43 595 kr), administrativ ersättning Lengertz kulturprisfond (30 000 kr), nyttjandeavtal Ballingstorp (7 000 kr) samt bokförsäljning (3 774 kr).

Projektbidrag 2019 har erhållits från Länsstyrelsen avseende Ballingstorp (byggnadsunderhåll, publika arrangemang, markskötsel) och projekt Ängaliv (ängsslåtter, seminarier och kurser). Region Skåne och Postkodstiftelsen har stöttat projekt KONTEXT under 2017-2019.

I övrigt hänvisas till förvaltningsberättelsen med **balans- och resultaträkningar**.

Bokföringen görs fr.o.m 2019 i ett internetbaserat program som heter Visma eEkonomi Smart.

Revisorer

Valda av Skånes hembygdsförbund
Ordinarie Filip Lundberg, BDO Malmö, 2019-20
Ersättare Rebecka Iderup, BDO Malmö, 2019-20

Valda av Region Skåne
Ordinarie Inger Åbonde, Tomelilla, 2019-2020
Ersättare Gustavo Garcia, Arlöv, 2019-2020

Två möten, varav ett revisionsmöte, har hållits. Där deltar revisorer, förbundets ordförande, styrelseledamot som utsetts att förvalta Lengertz kulturprisfond (Arne Elowson), kanslichef och ekonomihandläggare från kansliet. Enligt styrelsebeslut rapporterar kanslichefen på sammanträden i förvaltningsutskott och styrelse om förbundets ekonomi samt följer upp resultatrapport och balansräkning.

Södra Ringsjöortens bygdeförening blev ny medlemsförening under året. Den 7.10 var de värd för en temadag om kyrkogårdar. Ordförande Gull Rydström berättar om kyrkogården vid Gudmuntorps kyrka. Foto: Morgan Jönsson

Kom gärna och hälsa på oss på Arkivcentrum Syd! Vi bjuder på kaffe, och det finns möjlighet att boka in studiebesök hos några av arkiven. Den 26.10 besökte Skånska lantbruksmuseet i Alnarp, ideell förening, kansliet och fick samtidigt en visning av Landsarkivet och Folklivsarkivets samlingar.

Kansli och personal

Hembygdsförbundet har kansli på Arkivcentrum Syd i Lund. I Kristianstad har förbundet ett tjänsterum i Regionmuseet i enlighet med en tidigare överenskommelse.

Under året har kanslichefen hållit medarbetarsamtal och lönesamtal. En omflyttning av kansliets funktioner har gjorts inom befintliga rumsytor.

Lund

Tillsvidareanställd personal

Pia Sander, kanslichef, 100 %

Sara Williamsson, hembygdskonsulent/kulturpedagog, 100 %

Maria Casagrande, hembygdskonsulent 100 %

Carina Johansson, ekonomihandläggare, 50 %

Gunnel Pernryd, kontorsassistent, 50 %

Projektanställda och praktikanter

Malin Pehrsson, projektsamordnare KONTEXT, 70 % tom 2019-06-30

Joakim Holmqvist, praktikant, administrativa uppgifter, 50 %

Åsa Andersson, artikelregister, lönebidrag 75%, 2019-01-01 till 2019-08-12, projektassistent 50 %, 2019-08-13 till 2019-09-25

Christoffer Sandström, praktikant från Lunds universitet, Institutionen för kulturvetenskaper, etnologi: Kvalificerad arbetspraktik och projektarbete, 100 % 2019-03-25 till 2019-05-17

Morgan Jönsson, praktikant från Landskapsvetarprogrammet, Högskolan Kristianstad, 100 %, 2019-09-02 till 2019-10-11

Kristianstad

Carina Johansson, ekonomihandläggare, 50 %. Tjänstgör en dag per vecka i Lund.

Förbundsstämma

Förbundsstämman är Skånes hembygdsförbunds högsta beslutande organ. Vid stämman har varje ansluten förening eller motsvarande sammanslutning ett ombud och därutöver för varje påbörjat hundratal medlemmar ytterligare ett, dock högst sammanlagt fem. Frågor och motioner som ska behandlas på förbundsstämma eller extra förbundsstämma ska skriftligen vara styrelsen tillhanda senast två månader före stämma.

Valberedning

Ordförande väljs av stämman. Fem ordinarie ledamöter och två suppleanter, geografiskt fördelade över Skåne, nomineras av medlemsföreningarna och väljs på stämman. Mandatperioden är två år. Valberedningen har haft fyra sammanträden på kansliet i Lund.

Ordförande

Ingegerd Christiansson, OK Origo i Össjö

2018-2020

Ordinarie

Monica Nilsson, Gälds härads hembygdsförening

2018-2020

Camilla Kristensson, Gärdslövs byalag

2018-2020

Bo Larsson, Föreningen Övraby mölla

2019-2021

Bengt-Åke Andersson, Hammarlunda mölleförening

2019-2021

Håkan Månsson, Sösdala hembygds- och fornminnesförening

2019-2021

Suppleanter

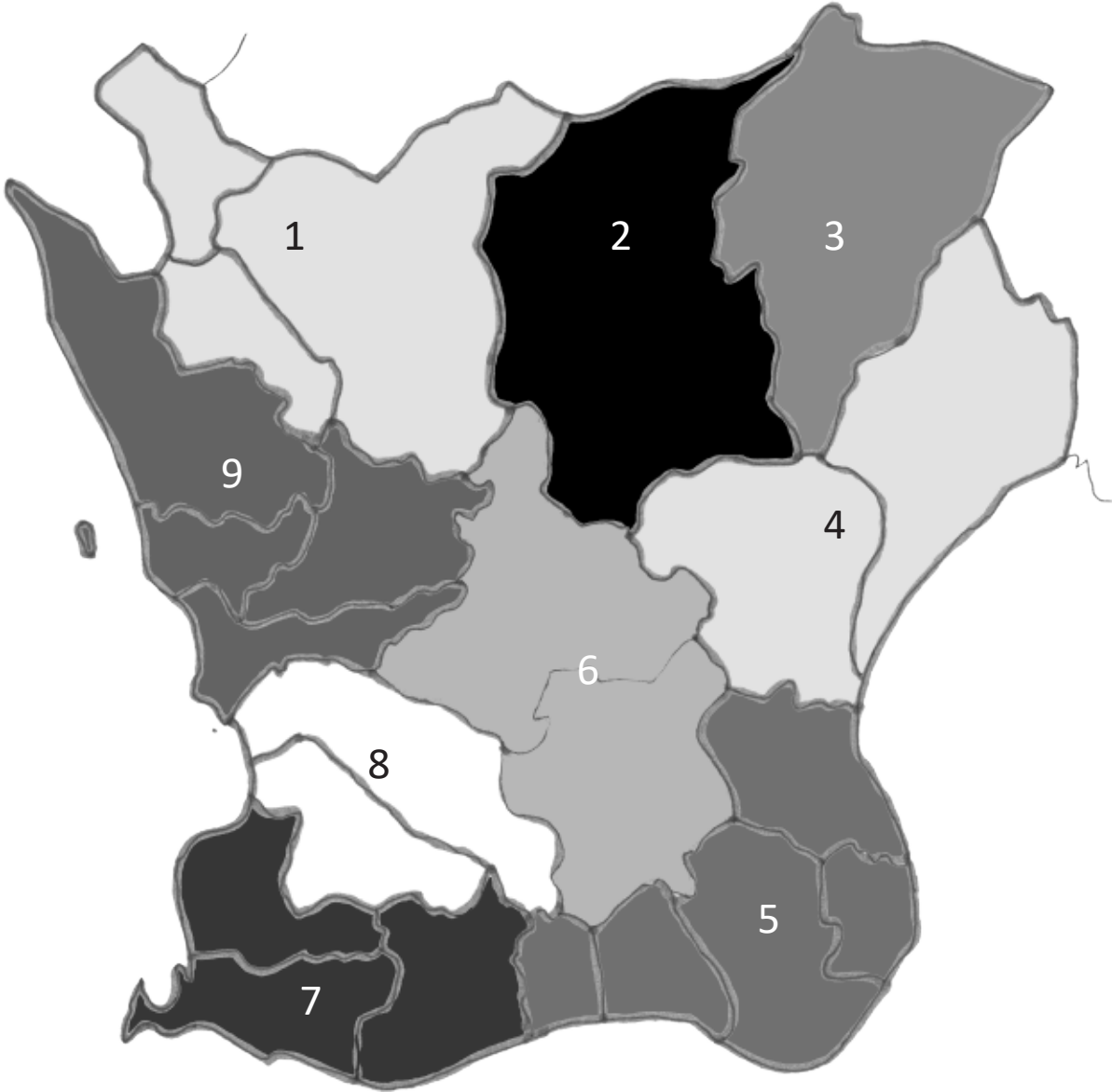
Ingrid Bergquist, Frosta härads hembygdsförening

2018-2020

Kitty Olofsson, OK Origo i Össjö

2019-2021

Kretsar
Medlemsföreningarna har delats in i nio kretsar som inbjuds till möten vår och höst.
Krets 7 och 8 har sedan flera år utgjort en krets.

- Krets 1 – Bjäre, Norra och Södra Åsbo hänader**
Bjäre härads hembygdsförening
Föreningen Hyllstofta ryggåsstuga
Hovs hembygdsförening
Klippans hembygdsförening
Kvidinge sockens hembygdsförening
Munka Lungby – Tåssjö hembygdsförening
OK Origo i Össjö
Perstorps hembygdsförening
Riseberga-Färingtofta hembygdsförening
Spannarpsortens hembygdsförening
Värsjö byalag
Åstorps hembygdsförening
Ängelholms hembygdsförening
Ängelholmsbygdens lokalhistoriska förening
Örkelljunga hembygdsförening
Östra Ljungby och Källna socknars hembygds-förening
- Krets 2 – Västra Göinge härad**
Hästveda hembygdsförening
Matteröds hembygdsförening
Röke sockengille
Sösdala hembygds- och fornminnesförening
Vinslövs hembygdsförening
Wittsjö hembygdsförening
Västra Göinge hembygdsförening
Västra Torups hembygdsförening
- Krets 3 – Östra Göinge härad**
Glimåkra hembygdsförening
Göinge hembygdsförening
Göinge slättersällskap
Hjärsås hembygdsförening
Knislinge hembygdsförening
Loshults hembygdsförening
Norra Strö hembygdsförening
Osby hembygdsförening
Sibbhults hembygdsförening
Sliperiet Gylsboda
Visseltofta hembygdsförening
Örkeneds hembygdsförening
- Krets 4 – Albo, Gärds och Villands hänader**
Byträffen Edenryd-Krogstorp-Åby
Föreningen Blåherremöllas vänner
Föreningen Örsnäs hembygdsgård

- Hembygdsföreningen S:ta Annas gille i Åhus
Gärds härads hembygdsförening
Ivetofta hembygdsförening
Nåsums hembygds- och fornminnesförening
Oppmanna-Vånga hembygdsförening
Villands härads hembygdsförening
- Krets 5 – Ljunits Herrestads, Ingelstads och Järrestads hänader**
Albo härads hembygdsförening
Föreningen för fornminnes- och hembygds-vård i sydöstra Skåne
Föreningen Tomelilla byagård
Föreningen Övraby mölla
Hembygdsföreningen Bengtemölla Gärds vänner
Ljunits och Herrestads hembygdsförening
Othinslunda hembygdsförening
Södra Ingelstads härads hembygdsförening
- Krets 6 – Frosta och Färs hänader (samt föreningar som verkar i hela Skåne)**
Eslöfs museiförening
Frosta härads hembygdsförening
Färs härads hembygdsförening
Föreningen Höörs mölla
Föreningen Jöns Henrikssons minne
Föreningen Skånska möllor
Hammarlunda mölleförening
Osbyholms byförening
Stiftelsen Harlösa byahus
Stiftelsen Harlösa donationshus
Södra Ringsjöortens bygdeförening
- Krets 7 – Oxie, Skytts och Vemmenhögs hänader**
Falsterbonäsets museiförening
Föreningen Svedala-Barabygden
Gärdslövs byalag
Kulturgruppen Anderslöv och bygden
Limhamns museiförening
Norra Grönby mölleförening
Oxie härads hembygdsförening
Sirmiones skeppslag
Stora Hammars mölleförening
Vemmenhögs härads fornminnes- och hem-bygdsförening

- Krets 8 – Bara och Torna hänader**
Bara härads hembygdsförening
Hembygdsföreningen i Lomma kommun
Lomma museiförening
Kulturkvadranten i Dalby
Sandbybygdens hembygdsförening
Skånska lantbruksmuseet i Alnarp, ideell förening
Staffanstorps hembygdsförening
Torna härads hembygdsförening
Vallkärra-Torns hembygdsförening
- Krets 9 – Luggude, Onsjö, Rönnebergs och Harjagers hänader**
Billesholmstraktens hembygdsförening
Borstahusens museiförening
Fjällastorp-Stubbarps byaförening
Fleninge hembygdsförening
Föreningen Viking Foundation
Harjagers härads fornminnes- och hem-bygdsförening
Hvens hembygdsförening
Kullens hembygdsförening
Möllerikeföreningen
Onsjö härads hembygdsförening
Rydebäcks museiförening
Rönnebergs härads hembygdsförening
Röstånga turist- och hembygdsförening
Skromberga Akademi
Stenestadsortens hembygdsförening
Stiftelsen Gamlegård i Billinge
Stiftelsen Jöns Jons-gården i Kattarp
Södra Luggude härads hembygdsförening
Wällufsbygdens hembygdsförening

Styrelse

I styrelsen ingår dels representanter valda av stämman, dels representanter valda av Region Skåne. Hembygdsförbundets stämma utser fyra ordinarie ledamöter och fyra ersättare med en mandattid på två år samt en revisor med suppleant för en tid av ett år. Stämman väljer också ordförande och vice ordförande för en tid av ett år. Region Skåne utser tre ordinarie ledamöter med ersättare samt en revisor med revisorssuppleant. Mandatperiod för regionens ledamöter följer riksdagsvalet.

Styrelsen har i en proposition till stämman föreslagit en revidering av stadgarna vilken fastställdes av stämman i april 2019. En introduktion för nya ledamöter har hållits av ordförande och kanslichef.

Styrelsen har under 2019 haft sju möten varav ett konstituerande. Vårmöte med utflykt 7.6 till Hembygdsföreningen Bengtemölla Vänner, Kivik med besök vid utställningen *Romska platser* och Föreningen Blåherremölla Vänner. Ett möte hölls på Österlens museum med besök i föremålsmagasinet, och resterande på Arkivcentrum Syd.

Styrelsen efter stämman 2019:

Valda av Skånes hembygdsförbund

Ordförande

Sven Jensén, Broby, omval 2019-2020

Vice ordförande

Thord Kristiansson, Munka Ljungby, omval 2019-2020

Ordinarie

Ingegerd Hagelin, Västra Forestad, omval 2019-2021

Gun Larsson, Broby, nyval 2019-2021

Johan Brinck, Ängelholm, nyval 2019-2021

Sofia Winge, Lund, 2018-2020

Suppleanter

Lennart Eskilsson, Hässleholm, fyllnadsval 2019-2020

Margareta Fries, Sjöbo, nyval 2019-2021

Ingmar Melin, Kristianstad, fyllnadsval 2019-2020

Anders Reisnert, Bara, 2018-2020

Valda av Region Skåne

Ordinarie

Kristina Backe, Trolleholm Smedtorp, 2019-2022

Peter J Olsson, Malmö, 2019-2022

Dan-Peter Nilsson, Ystad, 2019-2022

Suppleanter

Cornelia Björklund-Röjner, Limhamn, 2019-2022

Lisbeth Lindell, Helsingborg, 2019-2022

Charlotte Ramel-Andersson, Sjöbo, 2019-2022

Regionmuseet Kristianstad, Landsantikvarien i Skåne

Anna Hansen

Sekreterare/Kanslichef

Pia Sander

Styrelsens ideella engagemang, kompetens och kontakter är av stort värde för förbundet och verksamheten. Ledamöterna bidrar till att bredda förbundets nätverk, driva skånsk hembygdsrörelses frågor och göra förbundet och rörelsen mer kända; både lokalt, regionalt och nationellt. De deltar i förbundets arbete och möten, i arbetsgrupper, utvecklingsprojekt, kurser och arrangemang samt i lokala föreningsaktiviteter. Ordförande och kanslichef har månatliga möten för avstämningar.

Ledamöterna representerar Skånes hembygdsförbund i olika sammanhang och deltar i konferenser och strategiska möten med Kultur Skåne, Länsstyrelsen Skåne, organisationer, kommuner, samarbetsparter och Sveriges hembygdsförbund. Några ledamöter ingår i arbetsgrupper hos Sveriges hembygdsförbund, t.ex. lokalhistoriskt råd, kulturmiljöråd, föreningsutveckling och arbetsgruppen för utmärkelser (inklusive Årets hembygdsbok). En betydande insats görs även av förbundets ledamöter genom medverkan i aktiviteter på förbundets gård Ballingstorp och fornlämningen Biskopskällaren.

Totalt har styrelsen lagt ned 2 675 ideella timmar under 2019 varav ordförande Sven Jensén 1 612.

Styrelsen representerar förbundet i flera olika sammanhang. Gun Larsson vid SH informationsbord på släktforskarveckan, Arkivcentrum Syd. Foto: Åsa Andersson.

Förvaltningsutskott

Efter stämman ingår följande: Ingegerd Hagelin, ordförande, Kristina Backe, vice ordförande, Sven Jensén, Arne Elowson (adjungerad), Thord Kristiansson och Pia Sander. Kanslichefen är sekreterare och hembygdskonsulenterna adjungeras vid behov. Förvaltningsutskottet har under året haft sju sammanträden, samtliga på Arkivcentrum Syd.

Diskussionsforum

Ett forum för styrelsen att diskutera frågor utanför sammanträden. Styrelsen har inbjudit ledamöter och personal till två diskussionsforum, ett om Dialogduken (25.4), en metod för föreningsutveckling framtagen av Sveriges hembygdsförbund och ett om kulturarv för överlevnad (18.10).

Arbetsgrupper

Förbundets styrelse har tillsatt följande arbetsgrupper som varit i arbete under 2019:

Kulturprisgruppen: Kristina Backe, Madeleine Brandin, Ingela Jacobsson, Bengt Berglund, Johan Brinck, Pia Sander.

Verksamhetsplan 2020: Sven Jensén (sammankallande), Pia Sander, Johan Brinck och Thord Kristiansson med bidrag från Maria Casagrande och Sara Williamsson.

Folder om SH: Pia Sander (sammankallande), Sven Jensén, Madeleine Brandin, Thord Kristiansson.

Mingeltorg 2019: Pia Sander (samordnare), Sven Jensén, Gun Larsson, Cornelia Björklund-Röjner (samtliga styrelsen SH) och Robert Jensen, Oxie härads hembygdsförening.

Styr- och policydokument

Dokument som tillkommit eller reviderats under 2019:

Stadgar. Reviderade senast efter förbundsstämmans beslut 2019-04-14.

Verksamhetsplan 2019. Fastställd av stämman 2019.

Delegationsordning, revidering efter antagande av stadgar andra läsningen, gällande hantering av arkiv, samt förhandlingar angående löner övrig personal.

Miljöpolicy. Redovisas årligen till Region Skåne.

Ballingstorp, anledningen till medlemskap i SNOK. Fotot taget vid skolbesök av Sara Williamsson.

Medlemskap i organisationer

- Sveriges hembygdsförbund
- Skånes arkivförbund
- IKA Skåne (Ideell kulturallians)
- Nätverket idéburen sektor
- IDEA, arbetsgivarförbundet för ideella organisationer
- SNOK, Sydsvenska natur- och kulturgårdar

Stiftelsen Regionmuseet

Skånes hembygdsförbund är en av de tre stiftarna i Stiftelsen Regionmuseet i Skåne. Förbundet har tre ledamöter och tre ersättare i styrelsen för Regionmuseet Kristianstad/Landsantikvarien i Skåne. Dessa är efter stämman: ordinarie Sven Jensén, Ingegerd Hagelin och Kristina Backe, samtliga omval. Suppleanter är Arne Elowson, Sofia Winge och Thord Kristiansson, samtliga omval. Hembygdsförbundets revisor i styrelsen: Monica Nilsson med Lars-Olof Tjärnvall som suppleant. Sven Jensén är ledamot i styrelsens arbetsutskott och i styrelsen för det av Regionmuseet grundade bolaget Sydsvensk arkeologi AB. I december inbjöd Regionmuseet till ett samrådsmöte med stiftarna.

Region Skånes kulturförvaltning

17.5 hölls ett uppföljningsmöte mellan SH:s kansli och handläggare på Region Skånes kulturförvaltning om förbundets verksamhet och ekonomi samt genomgång av ansökan (2020) och redovisning av verksamhetsbidrag (2018).

KULTURPRISER

Lengertz kulturpriser

William Lengertz (1891-1962), författare och antikvariatsinnehavare, har gett namn åt de två kulturpriser som Skånes hembygdsförbund delar ut sedan 1967 i enlighet med en testamentarisk donation. En av styrelsen utsedd ledamot (under 2019 Arne Elowson) övervakar handeln med värdepapper i Lengertz kulturprisfond, vars aktieportfölj hanteras av Sparbanken Skåne.

Pristagarna 2019 har utsetts av styrelsen efter förslag från en arbetsgrupp bestående av Kristina Backe, Madeleine Brandin, Johan Brinck och Pia Sander (samtliga SH:s styrelse); Ingela Jakobsson (Trelleborgs museum) samt Bengt Berglund (Gårds härads hembygdsförening). Kulturprisgruppen har haft tre planeringsmöten, ett ateljébesök, en pressvisning samt arrangerat en utställning på Kulturen i Lund med årets pristagare.

Kulturpristagare 2019

Konst. Margit Brandin, Teckomatorp, för sina keramiska skulpturer.

Litteratur. Eva Kjerström Sjölin, Malmö, för boken *Sökandet efter Hildur och sanningen*.

BIBLIOTEK OCH ARKIV

Skånes hembygdsförbunds referensbibliotek består av ca 7 000 titlar, drygt 120 hyllmeter, och finns i ett magasin på Arkivcentrum Syd (ACS). Biblioteket omfattar böcker om Skåne, Blekinge, Halland, Kronobergs län, Kalmar län, Öland, Jönköpings län och Danmark. Den topografiska avdelningen för Skåne innehåller i huvudsak medlemsföreningarnas årsskrifter och tillväxten sker främst genom deras publikationer, ca 40 titlar varje år. I förbundets bibliotek ingår även Olof Cappelins boksamling som donerades till Skånes hembygdsförbund på 1940-talet. Böckerna har registrerats i ett excel-dokument av Hans Wilson, Billesholmstraktens hembygdsförening. Samlingen utgörs av 1 377 titlar.

Småtrycksarkiv

På förbundets kansli finns en samling tidningsklipp och småtryck från medlemsföreningarna. Materialet är sorterat föreningsvis.

Artikelregister

I ett artikelregister läggs medlemsföreningarnas årsböcker in och sorteras efter författarens namn, ort och ämnesområde. Arbetet med registret åter-

upptogs i november 2017 och under 2019 har 6 205 artiklar lagts in. Vid årsskiftet bestod registret av 22 535 artiklar. 15 medlemsföreningar har fått samtliga årsböcker inlagda i registret.

Bibliotek och småtrycksarkiv sköts av förbundets administrativa personal som svarar på förfrågningar från forskare, föreningar och allmänhet. Särskilt efterfrågade är titlar från den topografiska avdelningen.

Bibliotek och artikelregister är sökbara i pdf-filer på Skånes hembygdsförbunds hemsida. En tryckt information om förbundets bibliotek, artikelregister och småtrycksarkiv finns sedan 2019 i forskarsalen på ACS.

Ämbetsarkiv

Skånes hembygdsförbunds ämbetsarkiv med handlingar från 1927-1989 förvaras på Riksarkivet, på Arkivcentrum Syd i Lund. Under 2019 har ett femtontal flyttkartonger med arkivhandlingar rörande verksamheten överlämnats till Riksarkivet i Lund för uppordning och förteckning.

Biskopskällaren på Ivö har välbevarade tegelvalv. Foto: Sven Persson

FASTIGHETER

Biskopskällaren på Ivö

Är en fornlämning och en rest av en medeltida byggnad där ärkebiskop Anders Sunesen levde på 1220-talet. C4 Teknik, Kristianstad kommun, har på uppdrag av Länsstyrelsen Skåne utfört markskötsel på platsen två gånger. Biskopskällaren är öppen för allmänheten året runt. I april deltog Sven Jensén i ett möte med vägföreningen.

Ballingstorp

Byggnadsminnet består av Ballingstorpsgården med den intilliggande gården PerOls och ligger utanför Hanaskog. Till Ballingstorp kommer besökare under hela året. De vandrar längs natur- och kulturstigen, skådar fåglar vid Gummestorpssjön och fikar i det gröna. Trädgårdsmöbler finns uppställda året runt och vissa av byggnaderna står öppna för besökare. Varje dag rör sig besökare i Ballingstorp.

Förbundets syfte med byggnadsminnet är att vara en inspiration och kunskapskälla för medlemsföreningarna hur man bevarar och använder en natur- och kulturhistorisk plats för publika och pedagogiska ändamål. Kunskapsdelning är ett fokus för verksamheten på gården. 2015 anlade hembygdsförbundet en äng på en del av betesmarken. Årligen arrangeras en slätterdag där allmänheten kan lära sig att hantera lie och räfsa samt får en introduktion till ängens betydelse för den biologiska mångfalden. Förbundets personal, några styrelseledamöter och lokala intresserade hjälps åt med den publika verksamheten på Ballingstorp och inleder säsongen med en städdag i maj. Varje år deltar förbundet i Kulturarvsdagen med visningar och aktiviteter i byn.

Britt-Marie och Tore Letin, Hanaskog, har stått för kontinuerlig tillsyn av gården och skötsel av rabatter. De har också öppnat gården för besökare och hjälpt till vid arrangemang. Ordförande håller i kontakter rörande markskötseln samt avtal med Hanaskogs gods angående användning av gårdarna vid jakt. En handfull betesdjur hålls på markerna för att lindra igenväxningen. Tack vare ett avtal med biodlare finns bisamhällen på platsen vilket bidrar till den biologiska mångfalden. En överenskommelse är tecknad med *Nose Work Damerna* om deras nyttjande av området för spårningsövningar med hundar. Ett ägarbyte och förändrat marknyttjande har gjort att parkeringsfrågan åter är ett problem vid arrangemang.

Förbundet söker årligen medel från länsstyrelsen för byggnadsvård, publik verksamhet och information samt för markskötsel. Eftersom Ballingstorp är ett byggnadsminne erhålls 90 % av kostnaderna för underhåll av byggnaderna. Markerna och trädgården sköts i enlighet med skötselplaner utformade av Länsstyrelsen respektive Regionmuseet. För markskötseln anlitas Lars Winkvist.

Vid avstämningsmöte rörande byggnadernas underhåll träffas årligen hembygdsförbundet, hantverkare, antikvarie och paret Letin. Underhåll har gjorts enligt vård- och underhållsplanen som upprättades av Kulturen i Lund 2015.

Riksstämman, foto: Maria Kasulansson

Konsulenter från hela Sverige träffades 28-29.8 i Järvsö. Foto: Hanna Kristofers

SVERIGES HEMBYGDSFÖRBUND

Hembygdsrörelsen samlar drygt 2 000 föreningar i landet. Skånes hembygdsförbund är medlem i Sveriges hembygdsförbund (SHF), liksom övriga 25 regionala hembygdsförbund. Riksförbundets uppdrag är att företräda hembygdsrörelsens intressen i kontakter med myndigheter och beslutsfattare. De uppvaktar politiker, besvarar remisser och gör hembygdsrörelsen mer synlig i samhället. Samarbetet med riksorganisationen ger skånsk hembygdsrörelse tillgång till kunskap, kontaktnät och arbetsgrupper över hela landet. Samarbetet ger också möjlighet att sprida beprövade metoder och koncept till andra delar av landet.

Kulturmiljörådet

Rådet arbetar med omvärldsspaning och opinionsbildning, och Sven Jensén deltar för Skånes hembygdsförbund. Han har i rådet drivit frågor som rör vattendirektivet och igenväxningsproblematiken.

Lokalhistoriska rådet

Sven Jensén deltar för Skånes hembygdsförbund.

Årets hembygdsbok

Sveriges hembygdsförbund utser årligen Årets hembygdsbok. Priset uppmärksammar en bok eller en serie årsböcker som på ett föredömligt sätt levandegör det lokala kulturarvet. Med priserna vill SHF uppmärksamma den rika hembygds litteraturen och stimulera kvalitet i forskning och levandegörande av den lokala historien.

Skånes hembygdsförbund nominerade Föreningen Svedala-Barabygdens årsbok 2019 för dess intressanta artiklar, rika bildinnehåll och med ett brett spektra av ämnen. Årsboken vann och tilldelades priset som består av ett diplom och 10 000 kr. Sveriges hembygdsförbund förlade den årliga lokalhistoriska konferensen till Svedala (30.11) med den vinnande föreningen som värd. Konferensen lockade ca 50 deltagare.

Årets hembygdsförening

Utmärkelsen Årets hembygdsförening ges varje år till en hembygdsförening som förtjänar att uppmärksammas för sitt arbete. Skånes hembygdsförbunds styrelse nominerade Ängelholms hembygdsförening för deras arbete med att utveckla hembygdsparken till ett besöksmål med ett innehåll som tilltalar många. Med djurpark, kulturscen, lekplats och flera museer; tekniskt museum, Luntertunstugan, skolmuseum och arbetslivsmuseum om Grönvalls läderfabrik.

Ordförandeträffar

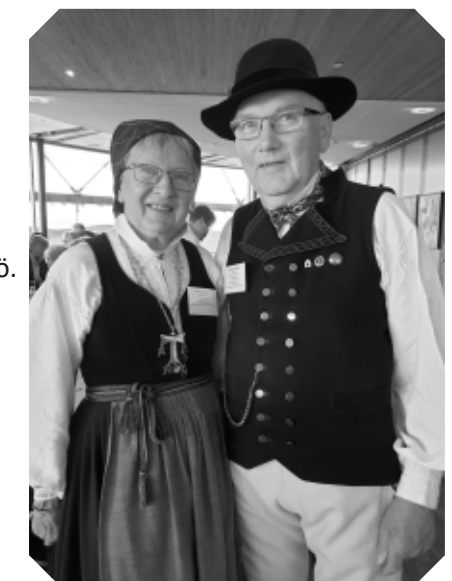
Ordförande i de 26 regionala hembygdsförbunden träffas årligen för att diskutera gemensamma frågor. Under ett möte i Stockholm den 21.2 diskuterades utökad samverkan mellan regionala förbund och Sveriges hembygdsförbund samt hur hembygdsrörelsen kan uppmärksamma demokratins 100-årsjubileum.

Konsulentträffar

Hembygdskonsulenterna i Sverige träffas regelbundet för att utbyta tankar och erfarenheter samt information om pågående verksamhet och projekt. Ibland samlar dessa träffar konsulenter från hela landet, andra gånger sker de inom det inofficiella nätverket Hembygd syd. Den 24-25.1 bjöd Sveriges Hembygdsförbund in till konsulentträff i Stockholm och den 28-29.8 samlades konsulenter från 10 regionala förbund samt från Sveriges Hembygdsförbund för möte i Järvsö.

Riksstämman

Riksstämman 2019 hölls i Östersund den 24-26.5 och arrangerades i samarbete med Heimbygda. Temat var Hembygdsturism. Sven Jensén representerade Sveriges hembygdsförbund och i vissa frågor Skånes hembygdsförbund. Johan Brinck och Per Egevad representerade Skånes hembygdsförbund och medlemsföreningarna. Från kansliet deltog Maria Casagrande för att visa och berätta om appen Shuttle. Nils-Erik Winther från Harjagers härads fornminnes- och hembygdsförening tilldelades plaketten för rik gärning i hembygdsvårdens tjänst.

Nils-Erik och Gunhild Winther. Foto: Maria Casagrande

Diskussioner kring föreningsutveckling vid kretsmötet i Eslöv.

REGIONAL SAMORDNING

Kretsmöten

Kretsmötena hålls två gånger om året i samtliga de nio kretsar som Skåne är indelat i. Mötena är av största betydelse för utbyte av information, idéer och erfarenheter mellan medlemsföreningar. Värskapet är rull-lande vilket ger föreningarna möjlighet att lära känna varandras verksamheter och miljöer. Hembygdskon-sulenterna kallar till och håller i mötena.

På kretsmötena står alltid en eller några större frågor i fokus. Vid vårmötena diskuterades hur man som enskild förening kan skapa ökad förståelse för sin verksamhet och sina utvecklingsbehov och aktivt arbeta för föreningsutveckling. Dessutom diskuterades projektet *Hembygdsrörelsen i bilder* och utbildningen *Säker föreningsgård*, utformad av Hembygdsförsäkringen. På höstmötena diskuterades hur hembygdsrörelsen kan möta intresset kring hållbar utveckling och självförsörjning under rubriken *Kulturarv för överlevnad* samt hur hembygdsrörelsen kan uppmärksamma firandet av 100 år med demokrati.

Sammanlagt deltog 290 deltagare från 75 medlemsföreningar.

- Krets 1
Vår: Bjäre härads hembygdsförening,
Ågegården i Boarps hembygdspark
- Höst: Ängelholms hembygdsförening
Skolmuseet, Ängelholms hembygdspark

- Krets 2
Vår: Västra Göinge hembygdsförening
Sörby gamla prästgård, Hässleholm
- Höst: Matteröds hembygdsförening
Församlingshemmet i Matteröd

- Krets 3
Vår: Visseltofta hembygdsförening
Hembygdsgården i Visseltofta
- Höst: Sliperiet Gylsboda
Gylsboda sliperi
- Krets 4
Vår: Gårds härads hembygdsförening
Degeberga hembygdspark
- Höst: Föreningen Örsnäs hembygdsgård
Örsnäs hembygdsgård
- Krets 5
Vår: Föreningen Bengtemölla Gårds Vänner
Bengtemölla Gård, Brösarp
- Höst: Södra Ingelstads härads hembygdsförening
Församlingshemmet, Ingelstorp
- Krets 6
Vår: Eslöfs museiförening
Eslövs museum
- Höst: Föreningen Höörs mölla
Höörs mölla
- Krets 7 och 8
Vår: Skånska lantbruksmuseet i Alnarp
Slottet i Alnarp
- Höst: Hembygdsföreningen i Lomma kommun
Tegelmuseet och Jonasgården
- Krets 9
Vår: Rönnebergs härads hembygdsförening
Hembygdsgården i Asmundtorp
- Höst: Stenestadsortens hembygdsförening
Stenestads hembygdsgård

Panelsamtal om film och ljud i hembygdsrörelsen vid förbundsstämman.
 Foto: Maria Casagrande

Ordförandeträffar

Medlemsföreningarna bjöds 2019 till fem ordförandeträffar för utbyte av idéer och erfarenheter. Sven Jensén är samordnare. Dagordningen har satts av deltagarna eller valts bland Svens förslag. Frågor som hur man engagerar nya medlemmar, årsbokens framtid och utbyggnad av åkermark har varit viktiga.

- 6.4
- Lund, 16 deltagare från 14 föreningar
- 10.4
- Hässleholm, 14 deltagare från 12 föreningar
- 26.10
- Ängelholm, 16 deltagare från 10 föreningar
- 12.11
- Stehag, 8 deltagare från 6 föreningar
- 20.11
- Knislinge, 21 deltagare från 13 föreningar

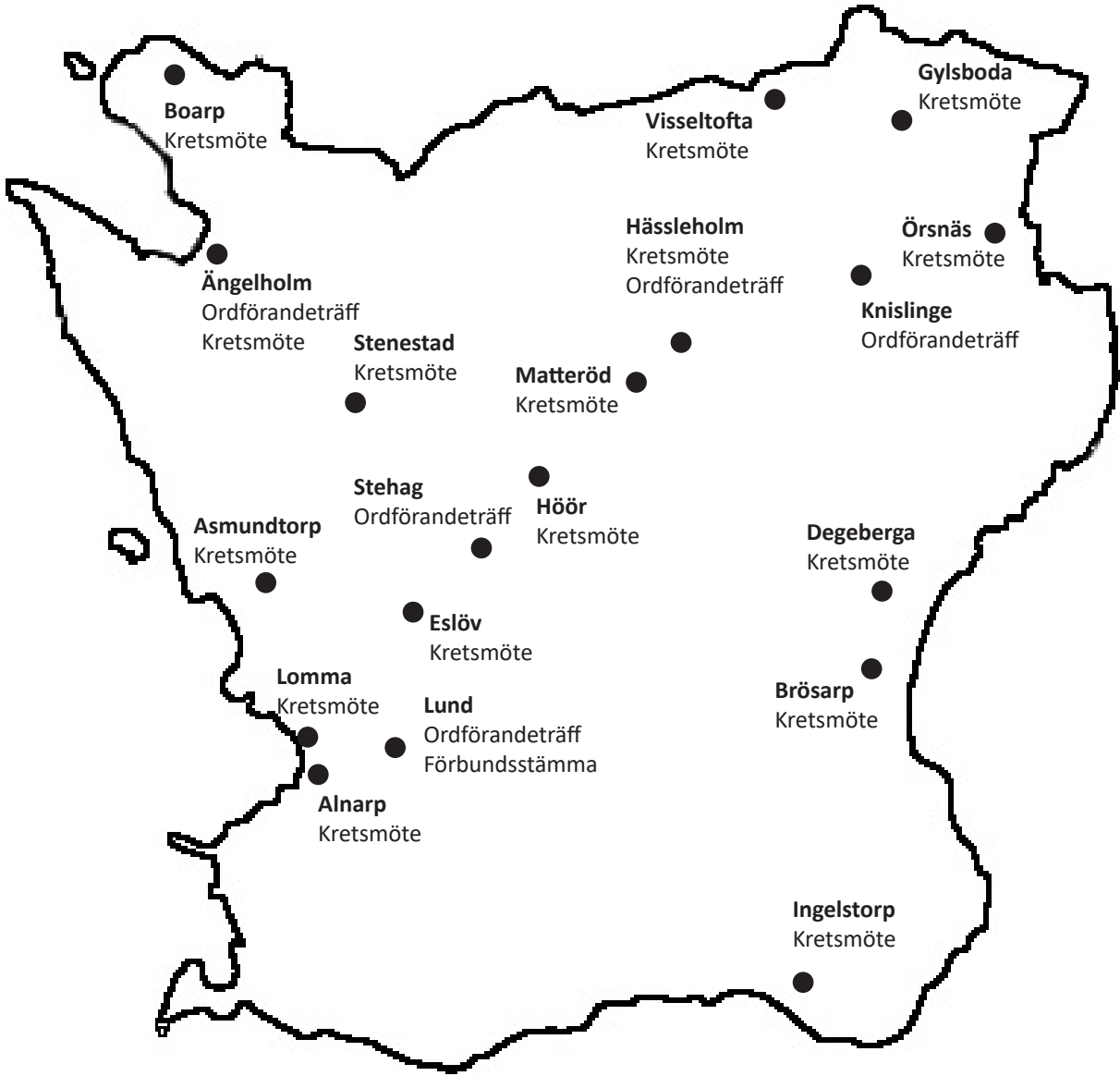
Förbundsstämma

Förbundets årsstämma hölls söndagen den 14.4 på Arkivcentrum Syd i Lund. På förmiddagen anordnades ett s.k. kulturarvsforum som innefattade tre valbara seminarier. Det första handlade om föreningsutveckling och hölls tillsammans med Sösdala Hembygds- och fornminnesförening. Det andra seminariet berörde film och ljud i hembygdsrörelsen och genomfördes tillsammans med Osby hembygdsförening och Röstånga turist- och hembygdsförening, som båda deltagit i projektet *KONTEXT – att låta tingen tala*. Det tredje, som handlade om hembygdsrörelsen som aktör i samhällsbyggandet, genomfördes tillsammans med Madeleine Brandin, tid. stadsbyggnadsdirektör och Sven Jensén, PhD i ekologi.

Till eftermiddagens stämma hälsade ordförande Sven Jensén välkomna och höll ett inledningstal. Stämman leddes därefter av Mats Helmfrid, ordförande i Skånes Arkivförbund. Stämman beslutade bl.a. att anta stadgeändringar vid andra läsningen. Revideringen syftade bl.a. till att omformulera ändamålsstadgan så att den är mer inkluderande.

Stämman samlade 70 personer, varav 40 ombud. 29 föreningar var representerade.

Kretsmöten, ordförandeträffar och förbundsstämma

Uppsökande verksamhet och rådgivning

Konsulenter och styrelse på Skånes hembygdsförbund genomförde besök hos medlemsföreningar och presumtiva medlemmar i uppsökande verksamhet och rådgivning. Besöken kan t.ex handla om invigning av utställningar, med-
verkan i årsmöten, föredrag, föremålsvård, pedagogik, utvecklingsprojekt, samarbete, föreningsutveckling eller
vara besök inför medlemsansökan.

- 18.1

Södra Ringsjöortens bygdeförening (skolsamverkan)
- 28.1

Färs härads hembygdsförening (skolsamverkan)
- 15.2

Knislinge hembygdsförening (skolsamverkan)
- 7.3

Knislinge hembygdsförening (skoldag)
- 16.3

Oxie härads hembygdsförening (årsmöte)
- 24.3

Oppmanna-Vånga hembygdsförening (årsmöte)
- 28.3

Harjagers härads fornminnes- och hembygdsförening (utdelning av förtjänsttecken)
- 3.4

Rydebäcks museiförening (arkeologiklubb)
- 4.4

Knislinge hembygdsförening (hembygdsrörelsens roll vid kriser)
- 8.4

Västra Göinge hembygdsförening (pedagogik, uteklassrum)
- 15.4

Örkeneds hembygdsförening, Knislinge hembygdsförening, Norra Strö hembygdsförening (allsångsprojekt)
- 17.4

Blåherremöllas vänner, Hembygdsföreningen S:ta Annas gille i Åhus (allsångsprojekt)
- 23.4

Eslöfs museiförening (utställning)
- 24.4

Hembygdsföreningen i Lomma kommun (Shuttle och QR-koder)
- 15.5

Föreningen Jöns Henrikssons minne (Shuttle)
- 18.5

Södra Ringsjöortens bygdeförening (gratulationstal)
- 28.5

Eslöfs museiförening, Onsjö härads hembygdsförening (skoldag)
- 7.6

Hembygdsföreningen Bengtemölla Gårds vänner och Föreningen Blåherremöllas vänner (styrelse, personal)
- 10.6

Västra Göinge hembygdsförening (temaresor)
- 30.7

Västra Torups hembygdsförening (hembygdsrörelsens roll vid kriser)
- 22.8

Södra Ringsjöortens bygdeförening (Shuttle)
- 31.8

Eslöfs museiförening (invigning)
- 21.9

Oppmanna-Vånga hembygdsförening (hållbart samhälle)
- 24.9

Södra Ringsjöortens bygdeförening (skolsamverkan)
- 8.10

Harjagers härads fornminnes- och hembygdsförening (Hemsida och SOFIE databas)
- 21.10

Kulturgruppen Anderslöv och bygden (QR-koder och Shuttle)
- 31.10

Föreningens Jöns Henrikssons minne (arkeologisk rådgivning)
- 5.11

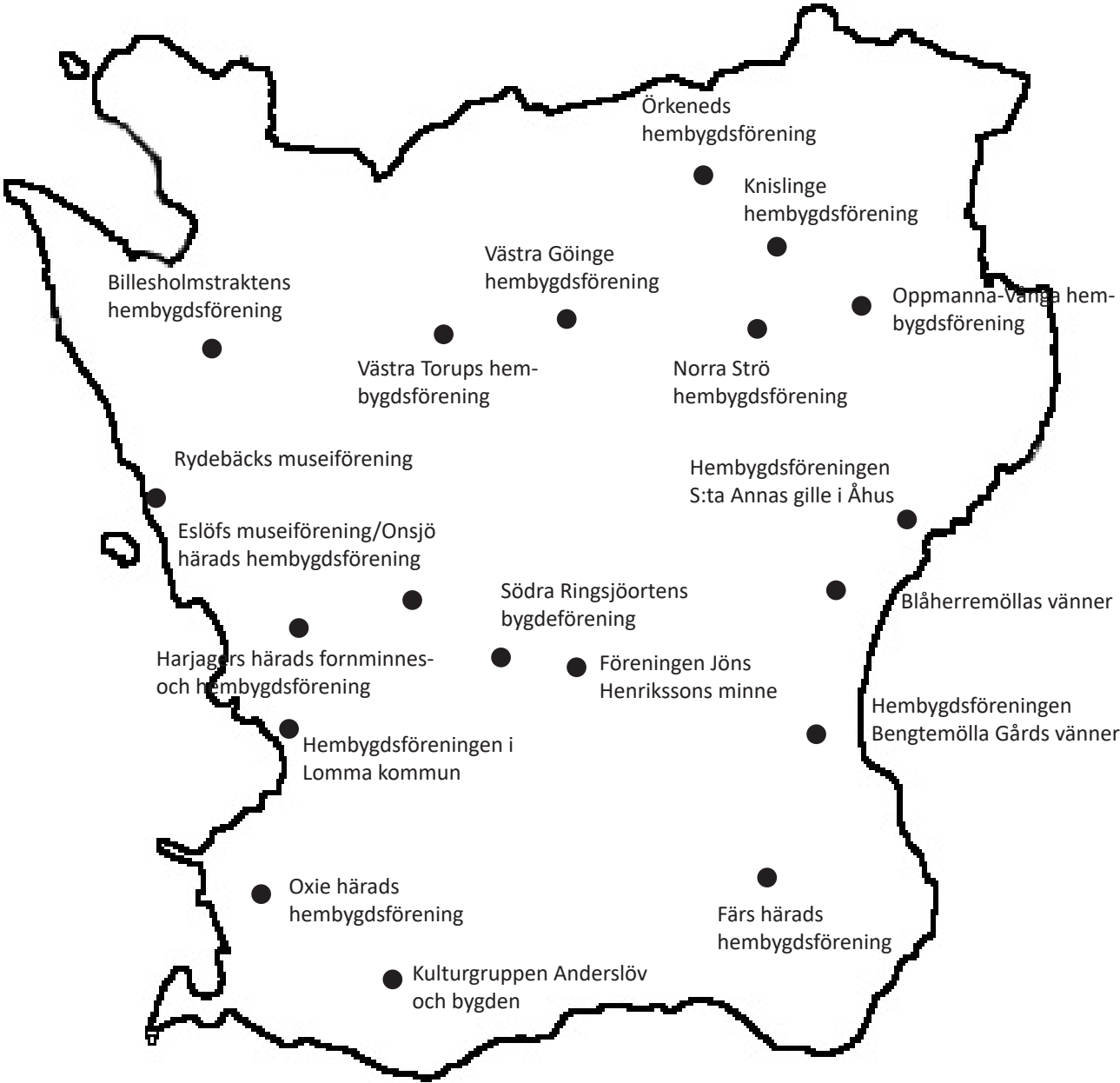
Södra Ringsjöortens bygdeförening (skolsamverkan)
- 12.11

Billesholmstraktens hembygdsförening, Rydebäcks museiförening (arkeologisk rådgivning)
- 23.11

Billesholmstraktens hembygdsförening (byggnadsminne, vård- och underhållsplan)

Uppsökande verksamhet och rådgivning samt styrelsens representation

På kartan saknas uppsökande verksamhet inom projektet KONTEXT, se sid. 41

REGIONAL SAMVERKAN

Samarbeten

Hembygdsförbundet har ett brett regionalt och nationellt nätverk. Förbundet samarbetar med museer, kommuner, arkiv, myndigheter, universitet, centrumbildningar, intresseorganisationer, andra hembygdsförbund och ideella organisationer. Här ges några exempel.

I maj genomfördes en stor interregional konferens *Barn och unga + hembygdsrörelsen = sant*. Konferensen hölls i samarbete med Blekinge, Kronobergs läns, Kalmar läns hembygdsförbund och Halländska hembygdsrörelsen. Goda exempel från hela södra Sverige lyftes fram.

Genom *Arkeologibussen*, *Arkeologiklubben* och inventering av arkeologiska samlingar har ett nära samarbete med Lunds Universitet, och särskilt Historiska museet vid Lunds Universitet, utvecklats.

I projektet *KONTEXT – att låta tingen* tala har FilmCentrum Syd, Författarcentrum Syd, Centrum för dramatik Syd, Certec vid Lunds tekniska högskola samt Studieförbundet Vuxenskolan varit samverkansparter. Inom samma projekt har relationerna med Burlövs, Landskrona, Svalövs, Klippans, Åstorps och Osby kommuner fördjupats.

Projekt *Ängaliv*, i samarbete med Glimåkra hembygdsförening, Göinge hembygdsförening, Örnans kulturresevat, Regionmuseet Kristianstad, Göinge slättersällskap.

2018 antogs ett nytt nationellt mål för arkitektur, form och design kallat *Gestaltad livsmiljö* (se Prop. 2017/18:110). Det innefattar bl.a. att kulturhistoriska värden tas tillvara och utvecklas. Form/Design Center i Malmö har tilldelats ett nationellt uppdrag för att samordna och utveckla arbetet. Skånes hembygdsförbund har under året haft ett möte med Form/Design Center.

Samarbetsparter under 2019

- 103 medlemsföreningar i Skånes hembygdsförbund
- Skånska kommuner: Åstorp (KONTEXT), Malmö (mingeltorg), Burlöv (KONTEXT), Svalöv (KONTEXT), Landskrona (KONTEXT), Klippan (KONTEXT), Osby (KONTEXT), Simrishamn (Barn och unga-konferens), Höör (Tidsgeograferna), Kristianstad (Skånelinjen, kulturturism)
- Sveriges hembygdsförbund
- Hembygdsförbund: Halland, Blekinge, Kronobergs läns, Kalmar läns, Bohuslän.
- Skånes Släktforskarförbund
- Skånes Arkivförbund
- Riksarkivet/Landsarkivet i Lund
- Institutet för språk och folkminnen
- NÄTVERKET idéburen sektor
- Länsstyrelsen Skåne
- FilmCentrum Syd
- Författarcentrum Syd
- Centrum för dramatik Syd
- IKA – ideell kulturallians
- Studieförbundet Vuxenskolan
- Sofia kulturmötesplats
- Uppåkra Arkeologiska Center
- Örnans kulturresevat
- Knadriks kulturbygg
- Hörjelgården
- Swelo, fotograf Sven Persson
- Folklivsarkivet
- Kultur Skåne
- Kulturen, Lund
- Malmö museer
- SNOK, nätverket för sydsvenska natur- och kulturgårdar
- Regionmuseet, Kristianstad
- Historiska museet, Lund
- Kulturen i Lund
- Trelleborgs museum
- Österlens museum
- SPF Seniorerna
- Pensionärernas Riksorganisation
- Certec, Lunds tekniska högskola
- Do-Fi
- Lunds Universitet, Institutionen för kulturvetenskaper
- Lunds universitetsbibliotek, UB
- Högskolan Kristianstad, Landskapsvetarprogrammet
- Lunds stift
- Nationella genbanken, Alnarp
- SRKL, Samarbetsgruppen för regionala kyrkogårdsfrågor i Lunds stift
- SKKF, Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund
- Folkets hus och parker
- Tourism in Scane
- Sparbanken Skåne
- Egedals arkiv och museer

Arkeologibussen genomfördes i samverkan med medlemsföreningar, Lunds Universitet och Länsstyrelsen Skåne

Arkivcentrum Syd

Hembygdsförbundet samarbetar med arkiven på ACS; Riksarkivet Landsarkivet i Lund, Lunds universitet; Universitetsarkivet, Biologiska museet, Folklivsarkivet, Regionarkivet i Skåne län, Lunds stadsarkiv, Skånes Arkivförbund, Skånes hembygdsförbund, Polismyndigheten, Institutet för språk och folkminnen, Skånes släktforskarförbund samt DIS-syd - datorhjälp i släktforskningen.

Personal vid Skånes hembygdsförbund deltar i arbetsgrupper på ACS i syfte att framhålla medlemsföreningarnas bokutgivning, arkiv- och museisamlingar för både personal och besökare på ACS, synliggöra hembygdsrörelsens kompetensområden generellt samt använda och förmedla den kompetens som finns på ACS.

I ACS-rådet, ett forum för utbyte mellan organisationernas chefer, deltar Pia Sander. Hon deltar också i husmöten för hyresgäster i byggnaden Gaste 1, samt vid skyddsronder där.

I gruppen för planering av publik och utåtriktad verksamhet, UV-gruppen, deltar Maria Casagrande. Där planeras bl. a för sk. onsdagscaféer då allmänheten bjuds till ACS för föredrag och fika. Minst ett sådant föredrag per termin har anknytning till hembygdsrörelsen och det lokala kulturarvet. Även gemensamma utställningar diskuteras i gruppen. SH har bidragit med föremål, utlånade av medlemsföreningar, till utställningen *Gömt eller glömt?* som invigdes i samband med Arkivens dag 2019.

Hembygdsförbundets kansli har täta kontakter med Skånes arkivförbund, något som underlättas genom samlokaliseringen. Förbundens chefstjänstemän har regelbundna möten kring samordning och samarbeten kring arkiv- och kulturarvsfrågor. Så har även

förbundens arkiv- respektive kulturpedagoger som samordnar sina regionala insatser.

Ett utökat samarbete med följande har inletts för gemensamma arrangemang: Riksarkivet i Lund, Institutet för språk och folkminnen, Folklivsarkivet med Skånes musiksamling, Lunds universitet och Skånes släktforskarförbund. En temadag om fastighetsforskning har planlagts inför 2020.

Under året har SH tagit emot medlemsföreningar för besök vid Arkivcentrum Syd, anpassade efter den enskilda föreningens önskemål. Ofta genomförs besöken i samarbete med Landsarkivet och Folklivsarkivet, för presentation av ACS verksamhet och visning av arkiven.

23.4 Eslöfs museiförening. Om utställningar och att hitta i arkiven. Maria Casagrande/Sara Williamsson

24.6 Rönnebergs härads hembygdsförening
Om *KONTEXT – att låta tingen tala*. Maria Casagrande

17.10 Hembygdsföreningen i Lomma kommun.
Om Shuttle. Maria Casagrande

26.10 Skånska lantbruksmuseet i Alnarp. Visning och föreningsbesök. Maria Casagrande

Referensgrupper och nätverk

Förbundets kansli och styrelse deltar i sådana för att öka kunskap, kvalitet och kompetens samt säkerställa kunskapsförmedling till föreningarna.

Uppsökarna. Nätverket består av pedagoger från flera skånska kulturarvsinstitutioner. Tillsammans anordnar man fortbildningar för lärare i landskapet. Övriga som ingår i nätverket är Malmö museer, Regionmuseet Kristianstad, Glimmingehus, Österlens museum, Fredriksdals museer och trädgårdar, Uppåkra Arkeologiska Centrum, Hovdala slott, Österlens museum och Trelleborgs museum. Skånes hembygdsförbund representeras av Sara Williamsson. Nätverket har under 2019 arrangerat en fortbildningsdag för hembygdsföreningar.

KPN, Kulturpedagogiska nätverket är ett nätverk för alla typer av kulturpedagogik och består av nästan 70 regionala, kommunala och fristående kulturpedagoger som är verksamma i Skåne. Fokus är på erfarenhetsutbyte, stöd och stimulans. De deltagande institutionerna turas om att anordna verksamhetsdagar en gång om året. Skånes hembygdsförbund är representerat av Sara Williamsson.

Utomhuspedagogiskt nätverk samordnas av stiftelsen Skånska landskap, och träffas fyra gånger/år för erfarenhetsutbyte. I nätverket ingår pedagoger från både skola samt kultur-/naturinstitutioner. Skånes hembygdsförbund representeras av Sara Williamsson.

ABM Skåne. Ett nätverk för regionala arkiv, bibliotek, museer och kulturarvsförbund i Skåne kring ABM-relaterade frågor. I nätverket deltar Malmö museer, Kulturen, Regionmuseet, Lunds universitetsbibliotek, Malmö stadsarkiv, Malmö stadsbibliotek, Riksarkivet i Lund, Institutionen för kulturvetenskaper vid Lunds universitet, Skånes arkivförbund och Skånes

hembygdsförbund. Fyra möten har hållits 2019 och kombinerats med studiebesök på arkiv, bibliotek och museer i Skåne. Konferens 18-19.6 i Arild med seminarier om stad och landperspektiv, trender inom ABM-sektorn, utvärdering och utveckling av nätverkets aktiviteter, kommunikationsplan och framtidsspaning.

Syftet med nätverket är ett fördjupat samarbete och kunskapsuppbyggnad genom gemensamma fortbildningar, utbyte av erfarenheter, kontakter och information. Följande har tagits upp: fortbildning kring digitalisering av ljud och video, seminarium om etik och samlingsbyggnad, GDPR och samverkan med andra ABM-aktörer. Pia Sander deltar för hembygdsförbundet.

Kulturmiljö Skåne

Medverkande är Region Skåne, Länsstyrelsen i Skåne län, Riksarkivet, Skånes hembygdsförbund, Kulturhistoriska föreningen för södra Sverige (Kulturen), Malmö Museer, Regionmuseet Kristianstad/Landsantikvarien i Skåne och Helsingborgs museer.

Syftet med nätverket är att utveckla det gemensamma kulturmiljöarbetet i Skåne, väcka intresse för kulturmiljöfrågorna, öka kunskapen om och förståelsen för kulturmiljöfrågornas betydelse för samhällsutvecklingen samt driva utvecklingsarbete i ett nära samarbete med bl.a. kommuner och lokala intressegrupper. En nulägeskartläggning av kulturmiljöarbetet hos respektive aktör inom nätverket har sammanställts. Fem sammankomster har hållits varav ett på Form/Design Center i Malmö med anledning av deras nationella uppdrag inom gestaltad livsmiljö som bl.a. innefattar kulturhistoriska värden, samhällsplanering och perspektiv kring stad och landsbygd. Pia Sander deltar.

Regionala samrådsgruppen för kyrkoantikvariska frågor i Lunds stift

Syftet är att bevara, använda och utveckla det kyrkliga kulturarvet i Lunds stift. Detta sker genom utbyte av kunskap och erfarenheter kring användning av kyrkligt kulturarv, utveckling av kunskap i bevarandefrågor och kyrkomiljöernas betydelse för lokalsamhället.

En introduktion till nätverket har gjorts genom en workshop om kyrklig kulturarvsforskning i Lunds stift samt en exkursion till fem kyrkor och några församlingar på Österlen med diskussioner om samverkan mellan församling och hembygdsföreningar. Ett samrådsmöte hölls i Hyby kyrka 6.9. I nätverket ingår företrädare för Lunds stift, Länsstyrelsen i Skåne och Blekinge, Blekinge museum, Kulturen i Lund, Regionmuseet, Helsingborgs museer, Malmö museer och hembygdsförbunden i Skåne och Blekinge. Pia Sander deltar.

Historiska museet vid Lunds universitet

I samarbete med museet bedriver SH en uppsökande verksamhet till föreningar med arkeologiska samlingar. Utveckling av samarbetet mellan museet, SH och hembygdsrörelsen pågår. Pia Sander ingår sedan hösten 2019 som ledamot i museets styrelse.

DOSS - dokumentation av samtida Sverige

Ett forum för fortbildning för bland annat etnologer, samlingsansvariga och arkivarier, också inom den ideella sektorn. Maria Casagrande är med i nätverket.

Samlingsnätverket

Ett nätverk för konservatorer och samlingsansvariga på de skånska museerna som diskuterar aktuella frågor och praktiska lösningar i relation till föremålsamlingar. Maria Casagrande är med i nätverket.

Nätverket för katastrofberedskap och restvärdesräddning

Ett nätverk för samlingsansvariga på de skånska museerna. Maria Casagrande är med i nätverket för att säkerställa kunskapsöverföring till medlemsföreningarna.

Sydsvenska nätverket för natur- och kulturgårdar (SNOK)

I nätverket ingår följande gårdar: Äskhult, Gårdshult (båda Halland), Ire (Blekinge), Månsas (Blekinge), Örnanäs (Skåne), Hörjel (Skåne), Kulturens Östarp (Skåne) och Ballingstorp (Skåne), Länsstyrelsen Blekinge, Väst kuststiftelsen, Kristianstad Högskola, Nordgen, Alnarp. Nätverkets syfte är att genom träffar och studiebesök utbyta erfarenheter, kunskap och kompetenser. Under året har gruppen träffats på Hörjelgården 16.5 samt på Högsolan i Kristianstad 16.10. Urban Emanuelsson skriver en bok om gårdarna i nätverket och de specifika naturvärdena på respektive plats. Sven Jensén är kassör och deltar för Ballingstorp och för Skånes hembygdsförbund.

Regionalt landskapsråd

Länsstyrelsen kallar till ett par möten per år för dialog kring miljöfrågor. Rådet samordnar också Skånsk landskapsdag, 2019 i Helsingborg. Sven Jensén och Thord Kristiansson deltar.

Landskapsgrupp

Arbetsgrupp som drivs av Kristianstads högskola. Sven Jensén deltar.

Samrådsgrupp friluftsliv i Skåne

Länsstyrelsen bjuder in till samråd med kommuner, intresseorganisationer, privata aktörer m fl. Från SH deltar Sven Jensén eller Pia Sander.

Samrådsgrupp i naturfrågor

Länsstyrelsen kallar till två möten per år för samverkan i naturvård. Sven Jensén ingår. Under året har ett tema varit grön infrastruktur. Detta har diskuterats i Stångby 28.5 samt i Kristianstad 20.11.

Nätverket idéburen sektor

En intresseorganisation i Skåne som genom kunskapsutveckling, omvärldsbevakning och påverkansarbete skapar förutsättningar för idéburna organisationer att tillsammans med den offentliga sektorn, näringslivet, akademien och enskilda medborgare kunna ta ansvar för den miljömässiga, sociala, ekonomiska och kulturella utvecklingen i regionen. Skånes hembygdsförbund är medlem. Sven Jensén har under året deltagit i ett möte 9.12 om den Regionala utvecklingsstrategin (RUS).

IKA - Ideell kulturallians

Nätverket består av ideella organisationer och föreningar inom kulturområdet. Skånes hembygdsförbund är medlem.

Region Skåne

Region Skånes kulturförvaltning inbjuder chefer för regionala kulturarvsinstitutioner- och organisationer till två möten om året. Till möte i Landskrona 3.5 inbjöds även bibliotekschefer till temat *När litteraturen tar plats i andra rum – när platsen gestaltas i berättelsen*. Höstmötet hölls i Trelleborg 2.10 på temat *Berättande och digital utveckling*. Från förbundet deltar Pia Sander.

Kulturarvskollegium

Politiker, förtroendevalda och chefer för de regionala kulturarvsinstitutionerna har inbjudits till två möten per år av Region Skåne för gemensamma diskussioner och utbyte av erfarenheter. Nätverket upphörde 2019.

Skårby kyrka fotograferad av Pia Sander i samband med en exkursion till fem kyrkor på Österlen, inom den regionala samrådsgruppen för kyrkoantikvariska frågor i Lunds stift.

Arkeologiklubb hos Rydebäcks museiförening

UTVECKLINGSARBETE & FOLKBILDNING

Skånes hembygdsförbund ser det som en viktig uppgift att ständigt understryka hembygdsrörelsens stora kunskande och förmåga att verka folkbildande. Kunskap om kultur- och naturarv efterfrågas i allt större utsträckning och kan framhållas inte minst i relation till frågor om hållbar utveckling. Medlemsföreningarnas stora kunskaper kommer också till uttryck genom deras arkiv, samlingar och omfattande bokutgivning.

En stor del av Skånes hembygdsförbunds verksamhet består av utvecklingsarbete, ofta i form av projekt. Dessa relaterar inte sällan till Sveriges hembygdsförbunds fokusområden Barn och unga, Landskapets förändring och Föreningsutveckling. Att nå nya målgrupper är en ständig utmaning, vilket under året särskilt aktivt har arbetats med i projektet *KONTEXT – att låta tingen tala* och i arbetet med barn och unga. Deltagande i regionala nätverk som ABM Skåne och Kulturmiljö Skåne bidrar till att etablera och utveckla utbytet mellan regionala organisationer, kulturarvsinstitutioner, Länsstyrelsen i Skåne och hembygdsrörelsen.

Natur- och kulturturism

Med syfte att sammanföra hembygdsföreningar och turismaktörer/företag och diskutera samarbeten och utveckla produkter för internationella turister, inbjöd SH till en temadag den 13.11 i Åhus. På temat: *Hur lockar vi internationella turister genom samverkan mellan lokala entreprenörer och hembygdsföreningar?* möttes olika erfarenheter och förslag på samarbete och utveckling av den egna verksamheten. Temadagen arrangerades av Skånes hembygdsförbund i samarbete med Tourism in Scania, Region Skåne, Kristianstads kommun, kulturförvaltningen, Studieförbundet vuxenskolan regionförbund Skåne, entreprenörer inom turism samt medlemsföreningar i Skånes hembygdsförbund.

Kyrkogårdar

Temadagen om kyrkogårdar 2019, *Kyrkogårdarnas många funktioner – begravningsplats, kulturmiljö, fornlämnings, rekreation och lokalhistorisk plats*, ägde rum den 7.10 i Hurva församlingshem och i Gudmundtorp kyrka och kyrkogård. Föredragen handlade om begravningsplatserna som skyddade kulturmiljöer, arkeologiska metoder och ny tolkning av gravar, mentalsjukhusens kyrkogårdar, kyrkogården som rekreativ plats och om samarbetet mellan församling och hembygdsförening för att bevara och berätta om kyrkogårdarnas historia. Södra Ringsjöortens bygdeförening höll en kyrkogårdsvandring på Gudmundtorps kyrkogård och Maria Casagrande presenterade Skånes hembygdsförbunds app Shuttle och hur den kan användas på en kyrkogård. Skånes hembygdsförbund arrangerade temadagen i samarbete med Södra Ringsjöortens bygdeförening, Ringsjö församling, Samarbetsgruppen för regionala kyrkogårdsfrågor i Lunds stift (SRKL), Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund (SKKF) och Länsstyrelsen Skåne.

Kulturväxter i skogen

Ett samarbetsprojekt med Regionmuseet Kristianstad kring det biologiska arvet i skogen har förberetts. På ett urval platser i Skåne inventeras vilka kulturväxter som lever kvar i anslutning till kulturlämningar i skogen. Projektet genomförs i samarbete med ett urval medlemsföreningar under 2020.

Arkeologiska samlingar

I samarbete med Historiska museet vid Lunds universitet bedriver SH en uppsökande verksamhet till medlemsföreningar för rådgivning om arkeologiska samlingar och förmedling utifrån dessa. Under året har Billesholmstraktens hembygdsförening, Föreningen Jöns Henrikssons minne och Rydebäcks museiförening besökts.

Arkeologiklubbar

Under hösten 2019 arrangerade Rydebäcks museiförening tillsammans med Skånes hembygdsförbund en arkeologiklubb för barn i mellanstadieålder. Föreningen bjöd in till öppet hus 25.8 och klubben träffades sedan tre gånger: 21.9, 5.10 och 19.10. Vid öppet hus-tillfället kom ca 30 barn, 10 barn deltog sedan i arkeologiklubben. Klubben har åkt på exkursioner i landskapet och tittat på olika fornlämningstyper, bl.a. sliprännorna i Gantofta, Öresnäs gånggrift och fornborgen i Vallåkra. Vid avslutningstillfället fick barnen diplom och arkeologiklubbs-”knapp”.

Torp

Flera medlemsföreningar har genomfört torpinventeringar. För att underlätta för en intresserad allmänhet och forskare att hitta till inventeringarna har Skånes hembygdsförbund under året påbörjat ett Torpregister på förbundets hemsida. Registret innehåller information om vilka föreningar som gjort inventeringar, i vilka geografiska områden samt ifall materialet har publicerats. Tanken är att registret ska hänvisa vidare till föreningarnas material och kunskap. I nuläget finns 15 föreningar i Torpregistret. Det presenterades på Släktforskarveckan i Skåne 2019 och ett vykort med information om registret delas ut på arrangemang och mässor. Registret uppdateras i takt med att fler inventeringar kommer till förbundets kännedom.

Den 15.3 arrangerade förbundet tillsammans med Örkellunga hembygdsförening, Osby hembygdsförening, Institutionen för arkeologi och antikens historia vid Lunds Universitet, Riksantikvarieämbetet och Arkeologerna Statens historiska museum en seminariedag om torplämningar. Dagen bekostades av Region Skåne, och hade bl.a. till syfte att undersöka hur den ideella och professionella kulturmiljövården kan mötas i torpen. 44 personer deltog.

Barn och ungas hembygd – en plats där generationer kan mötas

Crafoordska stiftelsen beviljade 2019 finansiering till en fortbildningsdag på tema barn och unga. Dagen genomfördes som en konferens fylld med goda exempel på befintliga aktiviteter och projekt som hembygdsrörelsen driver, och arrangerades i samarbete med Halländska hembygdsrörelsen, Blekinge, Kronobergs läns och Kalmar läns hembygdsförbund den 13.5 på Kulturhuset i Hässleholm. 15 olika presentationer hölls, varav flertalet spelades in och gjorde tillgängliga på Skånes hembygdsförbunds YouTube-kanal. Under 2019 har de visats 298 gånger. Efter fortbildningsdagen har ett erbjudande gått ut till de deltagande föreningarna om ett uppföljande besök av förbundets kulturpedagog. Ett nätverk för pedagogik har också skapats.

Tidsgeograferna

Skånes hembygdsförbund har fyra väskor med den tekniska utrustning som behövs för att en medlemsförening tillsammans med en skola ska kunna göra en Tidsmaskinen-runda, där eleverna väljer ut intressanta platser i hembygden och forskar om dem med föreningens hjälp. Konceptet kallas Tidsgeograferna. Hösten 2019 har uppstartsmöte hållits med Södra Ringsjöortens bygdeförening och lärarna på Gudmuntorps skola, som kommer att göra Tidsgeograf-rundor med två årskurser våren 2020.

Temaresor

Tillsammans med medlemsföreningar, Studieförbundet Vuxenskolan Skånedistriktet, SPF Skånedistriktet och PRO Skåne har hembygdsförbundet utformat och marknadsfört fyra stycken temaresor i Skåne. Katalogen för 2019 hade en upplaga på 900 ex, och innehöll följande resor:

Kulturresa i fager Kullabygd

Kullens hembygdsförening och Fjälastorp-Stubbarps byaförening samarbetar kring temaresan. 1 resa med ca 50 personer.

Industrihistorisk resa i Göinge

Ett samarbete mellan Loshults hembygdsförening, Örkeneds hembygdsförening och Osby hembygdsförening. 5 resor med ca 200 personer

Kulturskatter på Österlen

Ett samarbete mellan Albo härads hembygdsförening, Othinslunda hembygdsförening och Färs härads hembygdsförening. 1 resa med 55 personer.

Mellan sjö och ås. Följ fotspåren efter adel, präster, borgare och bönder

Frosta härads hembygdsförening, Föreningen Jöns Henrikssons Minne och Ola Ols bygdemuseum samarbetar kring resan. 1 resa med ca 20 personer.

Totalt 8 resor och ca 325 personer. Den 11.6 hölls ett utvärderingsmöte med de medverkande föreningarna på kulturhuset i Hässleholm.

Föreningsutveckling

Vid riksstämman 2017 i Uddevalla togs beslut om en verksamhetsinriktning för perioden 2018-2022. Ett av tre prioriterade områden är föreningsutveckling. För ändamålet har Sveriges hembygdsförbund utformat en dialogduk som kan användas för att starta ett samtal om utvecklingsarbetet i föreningen. Dialogduken har presenterats på kretsmöten och delats ut till föreningar som deltagit i dessa.

Hembygdsrörelsen i bilder

Inom projektet *Hembygdsrörelsen i bilder* har fotograf Sven Persson tagit foton av miljöer, aktiviteter och övrig verksamhet i den skånska hembygdsrörelsen under tiden juni 2018 till september 2019. Han genomförde ett tretiototal fotografiska expeditioner till lika många platser. Fotografierna ska användas bl.a till att sprida information om hembygdsrörelsen samt marknadsföra och tillgängliggöra dess spännande besöksmål för allmänheten. De kommer under 2020 att bli tillgängliga för medlemsföreningar genom en databas. Förbundet har låtit producera tre roll-ups baserade på detta bildmaterial samt tagit fram en folder kallad *Besök skånsk hembygdsrörelse*, där besöksmål som man kan åka till med hjälp av kollektivtrafiken i Skåne presenteras. Projektet samordnades av Maria Casagrande och möjliggjordes genom ett bidrag från Riksantikvarieämbetet.

Shuttle

Shuttle är en applikation för smartphones som möjliggör platsspecifikt berättande inom- och utomhus. Appen ägs av företaget Do-Fi, som också driver utvecklingsarbetet med stöd av Skånes hembygdsförbund. Medlemsföreningar kan i ett webbverktyg skapa egna rundvandringar, för att förmedla kunskap om eller upplevelser av spännande platser. Det är gratis för föreningar anslutna till Skånes hembygdsförbund att skapa två rundor till appen. En uppgradering av appen skedde under 2019, vilken också innebar ett namnbyte från Tidsmaskinen till Shuttle. Detta har medfört att somligt innehåll ännu finns kvar i Tidsmaskinen, medan annat flyttats över till, eller producerats för, Shuttle. Under 2020 flyttas allt material till Shuttle. Vid årsskiftet 2019/2020 hade 31 föreningar licens att skapa egna rundor. Det finns 22 färdiga rundor, producerade av medlemsföreningar.

Skånelinjen

I projektet *Skånelinjen – nya berättelser*, som Regionmuseet driver och Skånes hembygdsförbund deltar i, har medlemsföreningar bjudits in att dokumentera människors upplevelse av vardagen i anslutning till kriget. Hembygdsrörelsens kunskap, samlingar, arkiv och bokutgivning är en viktig resurs. Materialet ska komplettera den inventering som Regionmuseet tidigare gjort av försvarsanläggningar längs Skånes kust. Under året har en inspirationsresa i buss längs ostkusten genomförts. Hembygdsföreningen S:ta Annas Gille i Åhus och Föreningen för fornminnes- och hembygdsvård i sydöstra Skåne var ciceroner. Utöver bussresan har de nio engagerade föreningarna träffats på Kristianstad kommunarkiv för att diskutera dokumentation, arkivsökning och arkivering samt ventilera idéer kring vad man kan undersöka och vilka metoder som är relevanta. Arbetet fortsätter under 2020.

Arkiv

Samarbete mellan Skånes arkivförbund, Sveriges hembygdsförbund och Skånes hembygdsförbund inför en arkivkurs för medlemsföreningar våren 2020. En tredagarskurs med följande inriktning har utarbetats: rutiner för arkivsamlingar, ordna och förteckna arkiv och att tillgängliggöra arkivsamlingar. I Skånes hembygdsförbunds nätverk för redaktörer och skribenter i medlemsföreningarna finns ett stort intresse för källmaterial och lokalhistorisk forskning. Höstens nätverksmöte förlades till Arkivcentrum Syd där Folklivsarkivet med Skånes musiksamlingar medverkade.

Ängaliv

Skånes hembygdsförbund driver projektet *Ängaliv* i samarbete med Glimåkra hembygdsförening, Göinge hembygdsförening, Göinge slåttersällskap, Örnans kulturresevat och Regionmuseet med torpet Månsas i Skårnsås. Syftet är att sprida kunskap om ängen, dess årscykel och skötsel, ängens betydelse för biologisk mångfald och som en plats för lärande. Projektgruppen består av ett tiotal personer. Under året har en vandringsutställning och ”beach-flaggor”, vilka används vid arrangemang inom Ängaliv, producerats. Projektbidrag för kurser och publika arrangemang har erhållits från Länsstyrelsen Skåne. Från Skånes hembygdsförbund deltar Sven Jensén (samordning, ansvarig för kurser, seminarier samt slätter i Ballingstorp och Broby), Gun Larsson (bistår vid kurser och slätter).

Arrangemang och kurser inom Ängaliv 2019

27.6 Ängsseminarium, Vittsjö bibliotek. Antal deltagare: 16

29.6 Slätterkurs, Vittsjö. Antal deltagare: 14

4.7 Hässjning, Månsas torp. Antal besökare: 11

24.7 Slätter och hässjning, Broby hembygdspark. Antal besökare: 26

27.7 Slätter och hässjning, Sporrakulla. Antal besökare: 29

31.7 Hösta och räfsa, Örnans. Antal besökare: 19

1.8 Slätter, Lastar-Annas i Broby. Antal besökare: 19

3.8 Lieslätter, biodling och hässjning, Ballingstorp. Antal besökare: 40

26.9 Ängsseminarium, Sibbhult. Antal deltagare: 10

27.9 Slätterkurs, Sibbhult. Antal deltagare: 10

14.10 Ängsseminarium, Oxie. Antal deltagare: 8

Totalt: 202 deltagare.

KONTEXT - att låta tingen tala

Projektet KONTEXT handlade om att göra föremål i samlingar och utställningar begripliga och angelägna, genom att berätta om dem på nya sätt. Projektet startade i oktober 2017, avslutades i september 2019 och redovisades i december 2019 till anslagsgivarna Svenska PostkodStiftelsen och Region Skåne. Projektet genomfördes i samarbete med nio pilotföreningar i sex kommuner. De medverkande var Bara härads hembygdsförening, Burlövs kommun; Röstånga turist- och hembygdsförening, Svalövs kommun; Hvens hembygdsförening och Rönnebergs härads hembygdsförening, Landskrona kommun; Kvidinge sockens hembygdsförening och Åstorps hembygdsförening, Åstorps kommun; Klippans hembygdsförening och Riseberga-Färingtofta hembygdsförening, Klippans kommun samt Osby hembygdsförening, Osby kommun. Kommunala tjänstemän tog aktiv del i projektet. Övriga samverkansparter var FilmCentrum Syd, Författarcentrum Syd, Centrum för dramatik Syd, Certec vid Lunds tekniska högskola samt Studieförbundet Vuxenskolan Skåne-regionen.

Under 2019 genomfördes en kick-off för samtliga medverkande samt anordnades utbildningarna Utbildningsfilm och *Utställningsteknik för fysisk tillgänglighet*. Projektledare och -samordnare deltog i en kurs i föremålsfotografering, som hölls av fotograf vid Malmö museer. Under ett avslutningsseminarium utvärderades process och resultat samt diskuterades fortsatt spridning. Ett seminarium kallat *Så får vi tingen att tala!* genomfördes i syfte att sprida resultat och metod. Detta lockade också hembygdsföreningar från andra län samt anställda vid arkiv, bibliotek och museer.

Pilotföreningarna har under året, i samarbete med kommunala tjänstepersoner, och under handledning av Skånes hembygdsförbund samt film- och ljudkon-

sulenter producerat ett 40-tal filmer och ljudfiler om föremål. Skånes hembygdsförbund har dessutom producerat ljudfiler för fastigheterna Biskopskällaren och Ballingstorp.

En tryckt handledning *Hembygdsrörelsen talar om ting – en handledning i film- och ljudproduktion*, web-baserat fördjupningsmaterial samt två online-utbildningar har tagits fram och utgör nu ett utbildningspaket. Detta ger, tillsammans med pilotföreningarnas beredvillighet att visa hur man skapar spännande berättelser för film och i ljud, en möjlighet att sprida metodiken vidare inom hembygdsrörelsen. De färdiga berättelserna finns tillgängliga via YouTube samt invid föremålen hos de deltagande föreningarna. Tillsammans med Certec, Lunds Tekniska Högskola, har vi tagit fram en app som förvandlar en telefon till en NFC-läsare som kan spela upp videor som finns på telefonen.

I samråd med pilotföreningarna har förbundet producerat en nerladdningsbar utställning som innehåller bilder på föremål och länkar till de filmer och ljud som berättar om dem. Utställningen kan visas på bibliotek, skolor, äldreboenden, museer och hos hembygdsföreningar och marknadsförs under 2020.

Projektet har letts av Maria Casagrande och samordnas av projektanställda Malin Pehrsson. Arbetet att berätta om kulturhistoria i film och med ljud blir från och med 2020 en del av ordinarie verksamhet.

Föreningsbesök inom KONTEXT

23.1 Hvens hembygdsförening

28.1 Osby hembygdsförening och Osby kommun

14.2 Klippans hembygdsförening

19.2 Kvidinge sockens hembygdsförening och Åstorps kommun

20.2 Åstorps hembygdsförening

26.2 Rönnebergs härads hembygdsförening

28.2 Bara härads hembygdsförening

1.3 Kvidinge sockens hembygdsförening

4.3 Klippans hembygdsförening

5.3 Rönnebergs härads hembygdsförening

6.3 Hvens hembygdsförening

7.3 Kvidinge sockens hembygdsförening

7.3 Åstorps hembygdsförening

12.3 Osby hembygdsförening

15.3 Röstånga turist- och hembygdsförening

20.3 Bara härads hembygdsförening

9.4 Rönnebergs härads hembygdsförening.

9.4 Åstorps hembygdsförening och Kvidinge sockens hembygdsförening

11.4 Åstorps hembygdsförening

9.10 Kvidinge sockens hembygdsförening

16.10 Åstorps hembygdsförening, Kvidinge sockens hembygdsförening samt Åstorps kommun

Allsång i hembygdsparken

Sommaren 2019 genomfördes en allsångsturné tillsammans med eventföretaget Love the project och fem medlemsföreningar: Hembygdsföreningen S:ta Annas gille i Åhus, Norra Strö hembygdsförening, Knislinge hembygdsförening, Örkeneds hembygdsförening och Blåherremöllas vänner. Sparbanksstiftelsen 1826 bekostade turnén, som innehåll sex allsångskvällar. Syftet med projektet var att nå nya målgrupper, och att visa potentialen i vilka arrangemang som kan hållas i föreningarnas miljöer.

29.6 Norra Strö hembygdsförening ca 100 pers.

8.7 Blåherremöllas vänner ca 80 pers.

2.7 Hässleholm ca 200 pers.

11.7 Örkeneds hembygdsförening ca 150 pers.

24.7 Hembygdsföreningen S:ta Annas gille i Åhus ca 250 personer

14.8 Knislinge hembygdsförening ca 50 pers.

Totalt deltog ca 830 personer

Släktforskning

Under året har Skånes hembygdsförbund fortsatt sitt samarbete med Skånes släktforskarförbund. De introducerade en släktforskarvecka första veckan i juli där skånska hembygdsföreningar blev inbjudna att deltaga genom att samarbeta med lokala släktforskarföreningar. Under upptaktsdagen på ACS i Lund deltog SH med ett bok- och informationsbord, samt besökte några av de lokala arrangemangen under veckan. Vid den rikstäckande årliga släktforsarmässan i Borås hade SH ett eget välbesökt bord med information om de skånska hembygdsföreningarna och bokexemplar från den rika mångfalden av verksamheter och produktioner som görs årligen.

Dannebrogen firade 800 år, Biskopens dag. Foto: Sara Williamsson

PUBLIK VERKSAMHET

Biskopskällaren

Under 2019 arrangerades Biskopens dag första helgen i juli, enligt tradition. Anders Reisnert föreläste om Danmarks korståg mot Estland och om utgrävningar på platsen för slaget vid Tallinn. Med anledning av Dannebrogens 800-årsjubileum arrangerades en visning av källaren för pilgrimsvandrare den 24.5.

- 24.5 Visning av Biskopskällaren för pilgrimsvandrare
Antal besökare: 6
- 7.7 Biskopens dag på Ivö
Antal besökare: 20

Ballingstorp

Hembygdsförbundet arbetar fortlöpande med att utveckla byggnadsminnet som besöksmål och prövar olika former för publikt och pedagogiskt arbete med medlemsföreningar och med allmänheten som målgrupp. Genom ett lokalt engagemang från medlemsföreningar och ortsbor drivs arbetet framåt. Makarna Britt-Marie och Tore Letin är värdpar och öppnar boningslängan för besökare.

Byggnadsminnet besöks året runt av bl.a. närboende, grupper, fågelskådare, vandrare, jägare och cyklister.

- 2.5 Kulturstäddag
Antal besökare: 4
- 7.5 Skolbesök, åk 1 från Önnestad skola
Antal besökare: 24 elever och 3 vuxna
- 3.8 Lieslätter, biodling och hässjning. Invigning av utställningen *Ängen till nytta och glädje*.
Antal besökare: 36 vuxna och 4 barn
- 8.8 Kulturarvsdagen
Antal besökare: 60

Hembygd mitt i stan

För att synliggöra hembygdsrörelsen för nya målgrupper inbjöd Skånes hembygdsförbund medlemsföreningarna till ett mingeltorg i Folkets park i Malmö, lördagen den 14.9. Tolv föreningar och SH deltog och bjöd in till aktiviteter för alla åldrar. På torget presenterades utflyktsmål och upplevelser, byggnadsvård, vardagskunskaper, utställningar om landskap, ängar och föremål, platsers historia och släktforskning. Flera föreningar bjöd in till praktiska aktiviteter, något som intresserade barnfamiljer och yngre vuxna. Arrangemanget *Hembygd mitt i stan* lockade ca 400 deltagare varav 100 barn.

Utställningar*Vandringsutställning Skånes landskap i förändring*

Under året har vandringsutställningen varit utlånad till Staffanstorps hembygdsförening v 36-37. Utställningen har också visats i samband med mingeltorget i Folkets park, Malmö 14.9.

Hembygdsrörelsen talar om ting

Inom ramen för projektet *KONTEXT – att låta tingen tala* har en nerladdningsbar utställning producerats. Den innehåller bilder på föremål och länkar till de filmer och ljud som berättar om dem. Under 2019 har utställningen visats på Landskrona museum, Osby bibliotek samt vid projektets spridningsseminarium *Så får vi tingen att tala!*. Den är planerad att visas och användas inom äldreomsorgen i Åstorps kommun samt på Möllegården Kultur i Burlövs kommun. Utställningen gör det möjligt att under lång tid berätta om projektet och att locka besökare till hembygdsrörelsens miljöer, samt möjliggör vidare samtal om föremål och deras användning i t ex äldreomsorg och skolor samt i hembygdsföreningar och på museer.

Ängen till nytta och glädje

En vandringsutställning som handlar om ängen, dess betydelse för biologisk mångfald och hur man sköter den. Utställningen består av två vägghängda vepor och är tänkt att visas på bibliotek, äldreboenden, naturum, museer, arkiv och hos medlemsföreningar i Skåne. Utställningen finns i fyra exemplar för utebruk och fyra för innebruk och lanseras 2020. Den är producerad av Sven Jensén, Gun Larsson och Pia Sander.

Lengertz kulturpristagare 2019

Pristagarna Margit Brundin (konst) och Eva Kjerström Sjölin (litteratur) presenterades i en utställning på Kulturen i Lund från 8.6 till 1.9. I utställningen fanns även information om Skånes hembygdsförbund, medlemsföreningarnas besöksmål och William Lengertz.

Hembygd mitt i stan. Foto: Sven Persson

Föredrag, presentationer och mässor	
4.2	Praktikkurs för masterstudenter etnologi, Lunds universitet Arkivcentrum Syd Pia Sander Antal: 7
18.2	Rotary Broby Föredrag: hembygdsrörelsens roll vid kriser Sven Jensén Antal: 16
26.3	Byggnadsvårdsläger Föreningen Jöns Henrikssons minne Pia Sander Antal: 25
15.5	<i>Prelat i celibat – om syndfulla präster i 1200-talets Skåne</i> Föredrag vid onsdagscafé Arkivcentrum Syd Sara Williamsson Antal: 57
23.5	Presentation av familjeverkstad Regionalt möte, Arkivens dag. Arkivcentrum Syd Sara Williamsson Antal: 13
1.7	Släktforskarvecka i Skåne Arkivcentrum Syd Åsa Andersson, Gun Larsson Antal: 60
2.7	Familjeverkstad och hembygdstivoli Allsångskväll. Hembygdsparken i Hässleholm Sara Williamsson Antal: ca 150

25.8	Skördedagen i Kågeröd Om Ängaliv Sven Jensén Antal: 2 000
14.9	<i>Hembygd mitt i stan</i> Mingeltorg Malmö Folkets park. Kansli, styrelse och medlemsföreningar Antal: ca 400 varav 100 barn
15.9	1600-tals familjedag i Östra Sallerup, Föreningen Jöns Henriksson minne Om ängar Sven Jensén Antal besökare: ca 400
2.10	<i>Berättande och digital utveckling</i> Kulturarvsmöte med panelsamtal Trelleborgs museum Pia Sander Antal: ca 60
3.10	Resemässa Seniorerna SPF Informationsbord. Malmö Arena Sara Williamsson Antal: ca 300
15.10	Sociala media-kurs Kurs om Facebook/Instagram. Stenungssunds kulturhus Fregatten Sara Williamsson Antal: 36
16.10	<i>Sökandet efter Hildur och sanningen</i> Föredrag vid onsdagscafé Arkivcentrum Syd Eva Kjerström Sjölin Antal besökare: 87

18.10	Panelsamtal Rantafej Presentation nätverket Uppsökarna. Moriska paviljongen, Malmö Sara Williamsson Antal: ca 100
8.11	<i>Hembygdsrörelsen och berättelsen om kulturarvet.</i> ABM, museologistudenter Lunds universitet Maria Casagrande Antal deltagare: 20
9.11	Arkivens dag, tema Gömt eller glömt? Hembygdstivoli Arkivcentrum Syd Gun Larsson, Sven Jensén, Pia Sander Barbro Henriksson, Göran Andersson, Katarina Wedelsbäck Bladh, Sebbe och Inga Gustafsson Antal deltagare: 404
9.11	Arkivens dag, tema Gömt eller glömt? Hembygdstivoli och familjeverkstad Svedala bibliotek Margareta Fries och Sara Williamsson Antal deltagare: 296
21.11	<i>Så får vi tingen att tala! Hur man kan berätta om föremål i film och med ljud</i> Samlingsforum Sörmlands museum, Nyköping Maria Casagrande Antal deltagare: 183
22.11	<i>KONTEXT – att låta tingen tala. Ett filmprojekt i Skånes hembygdsförbund</i> Föredrag om projektet KONTEXT, inspelat Avslutningsseminarium i projektet Hembygd 2.0 – hitta berättelsen

	Bohusläns museum, Uddevalla Maria Casagrande Antal deltagare: 80
23.11	<i>Konsten att hitta ett torp!</i> Föredrag. Skånes släktforskarförbund. Arkivcentrum Syd. Sara Williamsson Antal: ca 80
27.11	<i>Prelat i celibat – om syndfulla präster i 1200-talets Skåne</i> Föredrag. Kävlingebygdens släktforskar-förening. Kävlinge kommunhus Sara Williamsson Antal: ca 20
1.12	Jul på slottet, Malmö museer Hembygdstivoli Sofia Winge, Cornelia Björklund-Röjner och Lisbeth Lindell Antal besökare: ca 8 000, varav flera hundra besökte hembygdsförbundets bord
1.12	Julmarknad Regionmuseet Information om SH och hembygdsrörelsen Olavi Olson och Gun Larsson Antal besökare: ca 3 500, varar flera hundra besökte hembygdsförbundet bord

Konferens Barn och unga. Foto: Sara Williamsson

KURSER OCH TEMADAGAR

17.1	Kick-off Inom projektet <i>KONTEXT – att låta tingen tala</i> Åby museum, Klippans hembygdsförening Antal deltagare: 30	19.2	Minnescafé – Skånes hembygdsförbunds historia För tidigare anställda Arkivcentrum Syd Antal deltagare: 4
30.1	Sociala media-kurs Arkivcentrum Syd Antal deltagare: 16	25.2	Studiebesök Historiska museet, Lunds Universitets magasin Samarrangemang med Historiska museet Lunds Universitet Historiska museets magasin, Lund Antal deltagare: 12
11.2	Kurs utbildningsfilm Inom projektet <i>KONTEXT – att låta tingen tala</i> Arkivcentrum Syd Antal deltagare: 20	15.3	Seminarium torp I samarrangemang med Örskelljunga hembygdsförening, Osby hembygdsförening, Lunds Universitet, Arkeologerna Statens Historiska Museum, Riksantikvarie- ämbetet Ingeborrarps friluftsmuseum Antal deltagare: 44
13.2	Söka pengar-kurs I samarrangemang med ArbetSam, Arbetets museum och Sveriges hembygdsförbund Bykupan, Osbyholms byförening Antal deltagare: 24		

2.4	Redaktörsträff Exacta Creative, Hässleholm Antal deltagare: 21	3.6	Kurs Shuttle Samarrangemang med Do-Fi Tomelilla konsthall Antal deltagare: 5
13.5	Konferens Barn och unga + hembygdsrörelsen = sant! I samarrangemang med Halländska hembygdsrörelsen och Blekinge, Kalmar läns samt Kronobergs läns hembygdsförbund Kulturhuset Hässleholm Antal deltagare: 94	15.6	Fotokurs Hovdala För vinnarna i Instagramtävlingen Mellanrum Hovdala Antal deltagare: 2
20.5	Kurs Hembygdsportalen Österlens museums magasin Antal deltagare: 4	26.6	Kurs Arkeologi utan spade Samarrangemang med Trelleborgs museer och Rydebäcks museiförening Restaurang Tegel, Rydebäck Antal deltagare: 8
29.5	Avslutningsseminarium och finalgala Inom projektet <i>KONTEXT – att låta tingen tala</i> Hotell Öresund, Landskrona Antal deltagare: 35	27.8	Utställningsteknik för fysisk tillgänglighet Inom projektet <i>KONTEXT – att låta tingen tala</i> Hembygdsgården i Asmundtorp Antal deltagare: 11
		20.9	Arkeologibussen, historisk tid Samarrangemang med Sirmiones skeppslag, Vemmenhögs härads fornminnes- och

- hembygdsförening, Föreningen Svedala-Barabygden, Lunds Universitet, Länsstyrelsen Skåne, Historiska Museet Lunds universitet
Busstur med stopp i Staffanstorps kommun, Trelleborgs kommun, Skurups kommun, Svedala kommun
Antal deltagare: 49

24.9

Seminarium Så får vi tingen att tala!
Inom projektet KONTEXT – att låta tingen tala
Borgen i Osby
Antal deltagare: 63
- 7.10

Temadag kyrkogårdar
Samarrangemang med Södra Ringsjöortens bygdeförening, Ringsjö församling, Samarbetsgruppen för regionala kyrkogårdsfrågor i Lunds stift, Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund och Länsstyrelsen Skåne. Församlingshemmet i Hurva, Gudmundtorp kyrka och kyrkogård
Antal deltagare: 59
- 15.10

Skånelinjen – inspirationsresa
Samarrangemang med Regionmuseet Kristianstad och i samarbete med S:ta Annas Gille, Åhus och Föreningen för fornminnes- och hembygdsvård i sydöstra Skåne. Regionmuseet Kristianstad samt längs Skånes ostkust
Antal deltagare: 37
- 24.10

Textil i hembygdsrörelsen – nätverksträff
I samarbete med Österlens museum och Föreningen för fornminnes- och hembygdsvård i sydöstra Skåne. Magasinet Garvaren, Simrishamn
Antal deltagare: 14

- 13.11

Temadag natur- och kulturturism
I samarrangemang med Tourism in Scane, Region Skånes kulturförvaltning, S:ta Annas gille i Åhus
Kulturhuset Aoseum, Åhus
Antal deltagare: 17
- 19.11

Producera och redigera film med enkel teknik
Fridhems folkhögskola, Svalöv
Antal deltagare: 21
- 19.11

Kurs hembygdsportalen
Perslunds hembygdsgård, Åstorp
Antal deltagare: 7
- 29.11

Redaktörsträff
I samarbete med Folklivsarkivet med Skånes musiksamling, Lunds universitet
Arkivcentrum Syd
Antal deltagare: 19
- 5.12

Skånelinjen – dokumentation
Samarrangemang med Regionmuseet Kristianstad och Kristianstad kommun.
Kristianstad kommunarkiv
Antal deltagare: 10

Karta över platser för hembygdsförbundets kurser och temadagar

KOMMUNIKATION

Förfrågningar

Kansliet svarar dagligen på frågor från medlemsföreningar och varje vecka från omvärlden. Frågornas bredd är stor och handlar om verksamheten, projekt, administration, sakfrågor, kontakter, rådgivning och samordning. Förutom från allmänheten kommer frågor från forskare, organisationer, kommuner, Region Skåne, Länsstyrelsen, Riksantikvarieämbetet, kulturarvsinstitutioner, Sveriges hembygdsförbund, andra hembygdsförbund, företag etc. Exempel på förfrågningar under 2019 är kontaktuppgifter till medlemsföreningar, släktforskning, historiska hus, äldre trädgårdar, dräkter, besöksmål, bokutgivning och kyrkogårdar. Frågorna är ibland specifika, t.ex. om ett enskilt föremål eller en byggnadsteknik, ibland mer generella och rör förfrågningar om samarbeten och utbyte.

Debatt

Förbundet är pådrivande i frågor som startas i och engagerar föreningar, såsom mineralexploateringen på Österlen, men driver också på eget initiativ frågor som påverkar våra kulturmiljöer, såsom Vattendirektivet. Kulturarvets användning vid kriser är en fråga som diskuteras inom rörelsen och som förbundet avser att debattera kring framöver.

GDPR

Dataskyddsförordningen GDPR innebär att man har rätt att godkänna lagring av sina personuppgifter samt rätt till kännedom om var och varför personuppgifterna lagras. Det är ett löpande arbete att informera om förbundets integritetspolicy samt begära in aktivt samtycke från medlemsföreningarnas ordförande, kassörer och kontaktpersoner.

Hemsida

Skånes hembygdsförbund har sin hemsida i hembygdsportalen, www.hembygd.se/skane Statistik saknas för första halvan av 2019. Under perioden 2019-06-29 till 2019-12-20 gjordes 8 202 unika sidvisningar, av 3 247 unika besökare.

De populäraste sidorna var:

1. Förstasidan, www.hembygd.se/skane
2. KONTEXT www.hembygd.se/skane/page/3293
3. Torpregistret www.hembygd.se/skane/page/33369
4. Om oss www.hembygd.se/skane/about
5. Utställning – hembygdsrörelsen talar om ting www.hembygd.se/skane/page/33321
6. Våra böcker www.hembygd.se/skane/page/3356
7. Hitta förening www.hembygd.se/skane/find-site
8. Temaresor www.hembygd.se/skane/page/3287
9. Organisation www.hembygd.se/skane/page/3354
10. Shuttle www.hembygd.se/skane/page/32763

Instagram

Hembygdsförbundet använder främst Instagram för att sprida information om den skånska hembygdsrörelsen, och intressera nya besökare och medlemmar. Under året har förbundet gjort 103 inlägg, och vid årskiftet 2019/2020 följde 532 personer kontot, en ökning på 154. Ca 60 av förbundets 103 medlemmar har lyfts fram på olika sätt i inläggen. Inläggen har fått 5 291 "gilla".

En fototävling på temat "Mellanrum" avslutades i januari 2019. 14 personer deltog med 34 bilder.

Nyhetsbrev

En viktig kanal för förbundet, då det når både medlemmar och intresserad allmänhet. Kontaktpersoner i medlemsföreningarna får automatiskt nyhetsbrevet, men prenumerationen är öppen och kostnadsfri för alla. Under 2019 har sex nummer skickats. Vid årsskiftet 2019/2020 prenumererade 820 personer på nyhetsbrevet, vilket är en ökning på 40 personer jämfört med 2017. Redaktör under året har varit Sara Williamsson.

Skånes hembygdsförbund skickar också ut ett digitalt nyhetsbrev till dem som är intresserade av Ballingstorp. Under 2019 har ett sådant nyhetsbrev skickats ut, till 43 prenumeranter. Sara Williamsson är redaktör.

Facebook

Via Facebook framhålls verksamhetens bredd, visas goda exempel på föreningsverksamhet, framhålls viktig information från andra kulturarvsaktörer samt marknadsförs egna och föreningars arrangemang. 604 personer gillade sidan den 31 december 2019, en ökning på 49 personer. 68 % av dessa var kvinnor och 30 % män. Under 2019 publicerades 124 inlägg.

Nytt marknadsföringsmaterial

Under 2019 har förbundet låtit producera tre roll-ups med bilder tagna av fotograf Sven Persson samt tagit fram foldern kallad *Besök skånsk hembygdsrörelse*, där besöksmål som man kan åka till med hjälp av kollektivtrafik framhålls. En annan trycksak som producerat är ett vykort om Torpregistret. Arbete med en folder om Skånes hembygdsförbund har förberetts.

Press

Pressmeddelanden utskickade under 2019:

Maj	Inbjudan till presskonferens 27.6 inom projekt Ängaliv
Juni	Årets hembygdsbok Lengertz kulturpriser
Juli	Allsångsprojektet i samarbete med Love the project Ängsutställningen <i>Ängen till nytta och glädje</i>
September	Kulturarvsdagen 2019 på Ballingstorp

Hembygdsförbundet i media 2019:

Bygd och natur nr 4/2019: *Gamla ting får nytt liv på filmduken*. Om KONTEXT.

Släkthistoria nr 2/2019: Intervju med Gun Larsson om Skånes hembygdsförbund.

Släkthistoria nr 12/2019: Äldre torpruiner blir fornfynd. Om torpseminarium och torpregister.

Kristianstadsbladet 8.3: *Tioåringar testade på att leva som på forntiden*.

Ystads Allehanda 14.3, ledare: Madeleine Brandin: *Hembygd i nutid*.

Ystads Allehanda 29.5: *Österlenturné blev tidsresa*. Med resebidrag från Skånes hembygdsförbund.

Norra Skåne 28.6: *Nu ska det slås ett slag för ängarna*. Om Ängaliv på Ballingstorp.

Norra Skåne 29.6: *Lär sig sköta ängslivet med egen lie*. Om slåtterkurs i Vittsjö.

Sydsvenskan 29.6: *Bok om Svedalahistoria kan vinna pris*. Om nomineringen till Årets hembygdsbok.

Kristianstadsbladet 2.7: *Ängar blir allt mer trendiga – "Vilda blommor är helt fantastiska"*.

Norra Skåne 3.7: *Allsång lockade till hembygdsparken*. Om allsång i Hässleholm.

Helsingborgs Dagblad 8.7: *Fotsteg bland sockersaft och slakteriarbetare i historiska Ängelholm*. Om Shuttle.

Norra Skåne 30.7: *Stämningsfull slätterdag på Sporrakulla*. Om Ängaliv.

Norra Skåne 6.8: *Syndfulla präster tar plats i Vittsjö*. Föredrag av Sara Williamsson om biskop Anders Sunesen.

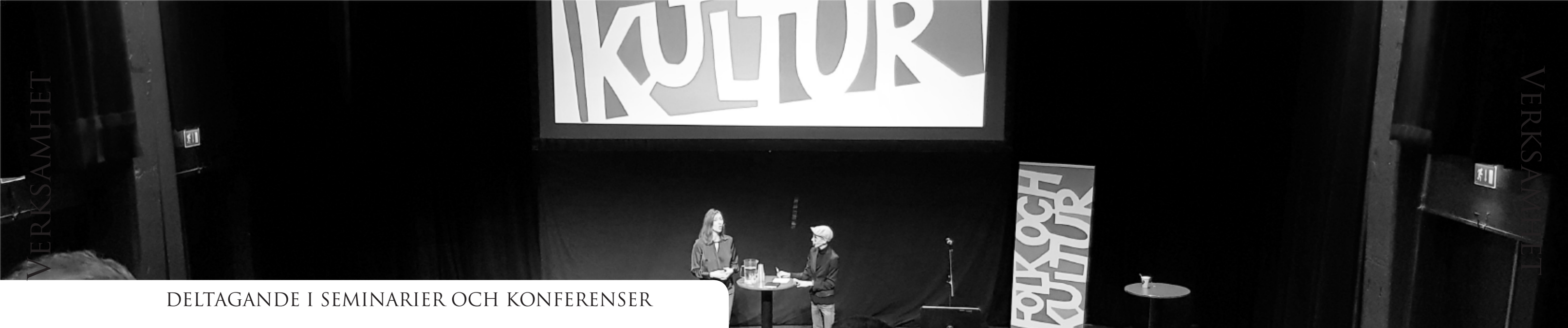
Norra Skåne 8.8: *Digitaliserar samling*. Om projektet KONTEXT – att låta tingen tala i Osby hembygdsförening.

Norra Skåne 6.9: Om kulturarvsdagen på Ballingstorp m.fl ställen.

Kristianstadsbladet 9.9: *Kulturarvsdag med doft av humle*.

Nyhetsbrev Landskrona kommun 12.9: *Hembygdsföreningar tar hjälp av tekniken för att låta tingen tala*.

Det löpande arbetet fotograferat i Åstorps hembygdsförening. Foto: Sven Persson

DELTAGANDE I SEMINARIER OCH KONFERENSER

Fortbildning av kanslipersonal och styrelse sker för att höja kompetensen i frågor av betydelse för medlemsföreningarna. Utöver nedanstående deltar personal och styrelse också i stor omfattning i förbundets egna kurser, seminarier och konferenser.

September 2019 - januari 2020

Berätta med film om kulturarv och historia, Högskolan Dalarna, distanskurs. Maria Casagrande

10-11.1 Studiebesök Tekniska museet och Tidö Collection of Toys, Stockholm.
Inom projektet KONTEXT – att låta tingen tala. Maria Casagrande, Malin Pehrsson

5.2 *Föremålsfotografering*, Malmö museer. Maria Casagrande och Malin Pehrsson

6-8.2 *Folk och kultur*, konferens Eskilstuna. Pia Sander, Maria Casagrande, Sara Williamsson

26-29.3 *Processledning*, kurs Lund. Pia Sander, Maria Casagrande, Sara Williamsson

9.4 *Det klickbara engagemanget*, föredrag Malmö. Pia Sander, Sara Williamsson

3.5 *Flying start on your art and literature projekt*, kurs Landskrona. Sara Williamsson

3.5 *Främja berättande och litteratur genom lokalhistoria*, seminarium Landskrona. Pia Sander

9.5 *Skånska landskapsdagen*, seminarium Helsingborg. Pia Sander, Sara Williamsson

- 24.5 Rösträttsjubileum, föredrag Malmö stadsarkiv. Pia Sander
- 27.5 *Gong-gong på nätet*, workshop Lund. Sara Williamsson
- 18.6 Kultur i äldreomsorgen, seminarium Lund. Sara Williamsson
- 18-19.6 ABM-Skåne, konferens Arild. Pia Sander
- 21-22.8 *Digital teknik och analogt berättande*, Kulturpedagogiska nätverket Kristianstad, Sara Williamsson
- 30.8 *Regionalt forum*, Överenskommelsen Skåne, Högskolan Kristianstad. Maria Casagrande och Pia Sander
- 4.9 *Vi möts i skogen!* Inspirationsträff, Fulltofta naturcentrum, Sara Williamsson
- 10.9 *Att påverka beslut i kommunen*, föredrag, Studieförbundet Vuxenskolan Skåne-regionen, Lund. Pia Sander
- 19.9 *Museernas nya hybridkompetenser*, Malmö museer, Pia Sander
- 22.10 *Understanding the Museum Visitor Experience*, föredrag Kristianstad. Sara Williamsson
- 1.11 *Kreativa och kulturella näringar*, seminarium, Iföverken Bromölla. Pia Sander

GRUNDER FÖR VERKSAMHETEN

Skånes hembygdsförbunds avsiktsförklaring

Medlemsnytta och medlemsinflytande står i fokus för Skånes hembygdsförbund. Med flexibilitet och öppenhet för bred samverkan, med många och olika samverkansparter skapar vi goda förutsättningar för att ge hembygdsrörelsen dess plats i samhället. Genom goda exempel utvecklas föreningarnas och förbundets insatser.

Hembygdsrörelsens vision

En levande hembygd öppen för alla

- *vi ska värna kulturarvet över tid*
- *vi ska vara en välkomnande rörelse som möter människors kulturarvsintresse*
- *vi ska verka i lands- och stadsbygd*
- *vi ska spela en aktiv roll för en hållbar samhällsutveckling*

Antagen av Sveriges hembygdsförbunds riksstämma i Uddevalla 2017.

Hembygdsrörelsens grundsyn

Hembygdsrörelsen är en del av det levande samhället.

Den skapar broar mellan det förgångna, nutiden och framtiden.

Hembygdsrörelsen har ett humanistiskt och demokratiskt synsätt.

Den är öppen för alla, oavsett bakgrund.

Den respekterar kulturarvets skiftande former i tid och rum.

Hembygdsarbetet skapar gemenskap, trygghet och identitet.

Intresset för kulturarvet är drivkraften i engagemanget för hembygden.

Här möts alla generationer.

Antagen av Sveriges hembygdsförbunds stämma i Kiruna 2008.

Sveriges hembygdsförbunds fokusområden

Verksamhetsinriktningen för perioden 2018-2022 pekar på tre fokusområden för hela hembygdsrörelsen:

- Landskapets förändring
- Barn och unga
- Föreningsutveckling

FÖRTJÄNSTTECKEN

8 förtjänsttecken delades ut under året.

Namn	Förening
Gerd Almedal	Albo härads hbf
Leif Gullén	Albo härads hbf
Ingvar Petersén	Albo härads hbf
Nils-Erik Winther	Harjagers härads hbf
Marita Johansson	Ivetofta hbf
Barbro Henriksson	Skånska Lantbruksmuseet i Alnarp, ideell förening
Rose-Marie Johansson	Stiftelsen Jöns Jons-gården
Lars Johansson	Stiftelsen Jöns Jons-gården

SKÅNES HEMBYGDSFÖRBUNDS 103 MEDLEMSFÖRENINGAR 2019 KOMMUNVIS

Skåne län Föreningen Skånska möllor	Helsingborg Fleninge hembygdsförening Rydebäcks museiförening Stiftelsen Jöns Jons-gården i Kattarp Södra Luggude härads hembygds-förening Wällufsbygdens hembygdsförening
Bjuv Billesholmstraktens hembygds-förening Skromberga Akademi Södra Luggude härads hembygds-förening	Hässleholm Hästveda hembygdsförening Matteröds hembygdsförening Röke sockengille Sösdala hembygds- och fornminnesförening Vinslövs hembygdsförening Wittsjö hembygdsförening Västra Göinge hembygdsförening Västra Torups hembygdsförening
Bromölla Byträffen Edenryd-Krogstorp-Åby Ivetofta hembygdsförening Näsums hembygds- och fornminnesförening Villands härads hembygdsförening	Höganäs Fjälastorp-Stubbarps byaförening Kullens hembygdsförening
Burlöv Bara härads hembygdsförening	Hörby Frosta härads hembygdsförening Färs härads hembygdsförening Föreningen Jöns Henrikssons minne Osbyholms byförening
Båstad Bjäre härads hembygdsförening Hovs hembygdsförening	Höör Frosta härads hembygdsförening Föreningen Höörs mölla
Eslöv Eslöfs museiförening Frosta Härads Hembygdsförening Föreningen Harlösa donationshus Hammarlunda Mölleförening Möllerikeföreningen Stiftelsen Gamlegård i Billinge Stiftelsen Harlösa byahus Onsjö härads hembygdsförening	

Södra Ringsjöortens bygdeförening
Klippan Föreningen Hyllstofta ryggåsstuga Klippans hembygdsförening Riseberga-Färingtofta hembygds-förening Östra Ljungby och Källna socknars hembygdsförening
Kristianstad Föreningen Blåherremöllas vänner Föreningen Örsnäs hembygdsgård Hembygdsföreningen S:ta Annas gille i Åhus Gärds härads hembygdsförening Norra Strö hembygdsförening Oppmanna-Vånga hembygds-förening Villands härads hembygdsförening Önnestadsortens hembygds-förening
Kävlinge Föreningen Viking Foundation Harjagers härads fornminnes- och hembygdsförening
Landskrona Borstahusens museiförening Hvens hembygdsförening Rönnebergs härads hembygds-förening

Lomma Hembygdsföreningen i Lomma kommun Lomma museiförening Skånska lantbruksmuseet i Alnarp, ideell förening Torna härads hembygdsförening
Lund Kulturkvadranten i Dalby ideell förening Sandbybygdens hembygdsförening Torna härads hembygdsförening Vallkärra-Torns hembygdsförening
Malmö Limhamns museiförening Oxie härads hembygdsförening
Osby Loshults hembygdsförening Osby hembygdsförening Sliperiet Gylsboda Visseltofta hembygdsförening Örkeneds hembygdsförening
Perstorp Perstorps hembygdsförening
Simrishamn Albo härads hembygdsförening Föreningen för fornminnes- och hembygdsvård i sydöstra Skåne
Sjöbo Färs härads hembygdsförening Torna härads hembygdsförening

Skurup Vemmenhögs härads fornminnes- och hembygdsförening
Staffanstorp Bara härads hembygdsförening Staffanstorps hembygdsförening
Svalöv Onsjö härads hembygdsförening Rönnebergs härads hembygds-förening Röstånga turist- och hembygds-förening Stenestadsortens hembygds-förening
Svedala Föreningen Svedala-Barabygden Oxie härads hembygdsförening
Tomelilla Föreningen Tomelilla byagård Föreningen Övraby mölla Hembygdsföreningen Bengte-mölla Gårds vänner Othinslunda hembygdsförening
Trelleborg Gärdslövs byalag Kulturgruppen Anderslöv och bygden Norra Grönby mölleförening Sirmiones skeppslag Vemmenhögs härads fornminnes- och hembygdsförening

Vellinge Falsterbonäsets museiförening Oxie härads hembygdsförening Stora Hammars mölleförening
Ystad Ljunits och Herrestads hembygds-förening Södra Ingelstads härads hembygds-förening
Åstorp Kvidinge sockens hembygdsförening Åstorps hembygdsförening
Ängelholm Munka Ljungby-Tåssjö hembygds-förening OK Origo i Össjö Spannarpsortens hembygdsförening Ängelholms hembygdsförening Ängelholmsbygdens lokalhistoriska förening
Örkelljunga Värsjö byalag Örkelljunga hembygdsförening
Östra Göinge Glimåkra hembygdsförening Göinge hembygdsförening Göinge slättersällskap Hjärsås hembygdsförening Knislinge hembygdsförening Sibbhults hembygdsförening

SKÅNES HEMBYGDSFÖRBUNDS PERSONAL 2019

Pia Sander

Gunnel Pernryd

Åsa Andersson

Carina Johansson

Maria Casagrande

Joakim Holmqvist

Malin Pehrsson

Sara Williamsson

Kontaktuppgifter Skånes hembygdsförbund

Porfyrvägen 19, 224 78 Lund

046 - 15 80 70

fornamn.efternamn@skaneshembygdsforbund.se

Sven Jensén, ordförande

0708 - 42 12 31

Pia Sander, kanslichef

046 - 15 80 73

Maria Casagrande, hembygdskonsulent

046 - 15 80 71

Sara Williamsson, kulturpedagog/hembygdskonsulent

046 - 15 80 72

Gunnel Pernryd, kontorsassistent

046 - 15 80 70

Carina Johansson, ekonomihandläggare

046 - 15 80 74

Bakgrundsfoto insida omslag: Sven Persson

Foto baksida, Hallsbergs gård: Sven Persson

SKÅNES HEMBYGDSFÖRBUND

Regional organisation för föreningar vars medlemmar med kunskap och ideella insatser sätter bygdens historia, miljö och sociala liv i centrum.

www.hembygd.se/skane